

Şükran Kurdakul

Bir Yürekten Bir Yaşamdan

Toplu Şiirler

Şiir

EVRENSEL BASIM YAYIN

EVRENSEL
BASIM YAYIN

Şükran Kurdakul

BİR YÜREKTEN BİR YAŞAMDAN

– toplu şiirler –

şiir

DOĞA BASIN YAYIN
Dağıtım Ticaret. Limited Şirketi
Tarlabaşı Blv. Kamerhatun Mah. Alhatun Sk. No: 25 Beyoğlu/ İstanbul
T: 0212 255 25 46 F: 0212 255 25 87
www.evrenselbasim.com - info@evrenselbasim.com

Evrensel Basım Yayın **443**

Bir Yürekten Bir Yaşamdan – toplu şiirler **– Şükran Kurdakul**

Genel Kapak Tasarım: **Savaş Çekiç**

Kapak Uygulama: **Devrim Koçlan**

ISBN **978-605-4156-84-9**

© Evrensel Basım Yayın **2011** - Sertifika No **11015**

Birinci Basım Ekim 2011

Baskı: Ezgi Matbaası
Sanayi Caddesi Altay Sokak No: 10 Çobançeşme -Yenibosna / İstanbul
T: 0212 452 23 02 - 654 94 18 - ezgimatbaa@mynet.com - www.ezgimatbaa.com

BİR YÜREKTEN BİR YAŞAMDAN

– toplu şiirler –

Önsöz

Şükran Kurdakul'un Ozan Olarak Görüntüsü

Şiirleri toplu olarak karşımızdaysa, bir ozanla yüz yüzeyiz demektir. Ortaya, her şeyden önce, bir görüntü çıkıyor çünkü. Şiire baktığımızda ozanı görüyoruz, ozana baktığımızda ise şiire götüren hazırlığı ve şiiri yoğuran eğilimlerin ipuçlarını.

Şiirleri dönem dönem, kitap kitap okumaya başladığımızda, bu görüntü aşama aşama ilerliyor, çizgileri birbirine ekleyerek bir bütüne ulaşıyor. Dokunan bir kumaşın, içerdiği desenlerle ortaya çıkıvermesi gibi.

Şükran Kurdakul'un şiirlerini topluca okuyunca da öyle oldu. Yayınlandığı yıllarda tek tek okuduğum kitaplar ya da zaman zaman çeşitli vesilelerle karşılaştığım şiirler, bu kez bir arada ve ortak bir görüntüyü oluşturarak çıktı karşıma. 50 yılı aşkın bir süreye ve bu sürenin getirdiği birikime bakarken, öncelikle bir ozanı görmüş oldum. Yıllar boyunca kafamda yer eden çizgileri birbirine bağlayarak onu yeniden ve bir bütün içinde görmemi sağladı.

Şiirle ozan arasındaki karşılıklı ilişki, belirleyicilik açısından da iç içe. Soruyoruz: Nasıl bir ozan tasarımı şiire götürdü Kurdakul'u? Yaz-

dığı şiiri görmek, bu soruya verilecek yanıta da bağlı. Nitekim onun tasarımında geleneksel çizgi çok açık. Topluma yoğun bir yurt ve insan sevgisiyle bakan, siyasal ve toplumsal mücadelede söz ve sorumluluk sahibi olan kavgacı ozanların izini sürüyor. O yüzden de ona baktığımızda bir yandan Namık Kemal'i, Tevfik Fikret'i, bir yandan da Nâzım Hikmet'i görmemiz olası.

Öte yandan, geleneksel çizgi; ses gibi, söyleyiş gibi, duyguya yer veriş gibi daha çok estetikle ilgili alanlarda da geçerli. Hem Divan, hem Halk Şiiri geleneğinin, hem de Yahya Kemal'le gerçekleşen şiir dili oluşumunun uzantısı içinde yer alıyor yazdıkları. Aynı zamanda, düşüncelerinin adamı olmakla duygularının adamı olmak arasında sürüp gidecek bir çatışmanın da habercisi.

Görme olanağı bulamadığımız, toplu şiirler dizisinde yer almayan, buna karşılık kimi değerlendirme yazılarından edindiğimiz izlenimle baktığımızda Kurdakul'un ilk şiirleri, çocukluk ve ilkgençlik yıllarından getirdiği kimi özellikleri yansıtıyor. Heceyle yazılmış bu şiirleri Asım Bezirci "bireyci, romantik, karamsar" diye nitelemektedir. Ama onların asıl üzerinde durulması gereken yanı, babasız büyümenin etkileriyle kırılgan bir çocukluk dünyasından, babanın kurtuluş savaşında yer aldığını, "kaç cephenin savaşçısı" olduğunu öğrenmekle yüklenilen sorumluluk duygusundan haber veriyor olması.

Aynı belirtinin bir başka yansımasını, Kurdakul'un lise çağında siyasal kimlik kazanması ve tutuklanıp yargılanmasında da görmek olanaklı. Ozanlığının bugünkü görüntüsüne doğru ilk adımları içeren *Giderayak* (1956) ve *Nice Kaygılardan Sonra* (1963) kitaplarında çocukluk ve ilkgençlik yıllarından taşıdığı duyarlık da, erken edinilen sorumluluk duygusuyla ulaştığı siyasal kimlik de gelişme gösteriyor. Bireyci duygulanımların yerini, toplumcu/siyasal kimlik yüzünden yaşadığı "eylem yolu bulamayan, sıkıştırılan, ama inancından vazgeçemeyen ülkücü bir kişi"nin duygu evreni almıştır. Çektiği çileyi olduğu

gibi gösterdiği direnci de içinde barındıran bu "kendinden söz ediş" dönemi, dolaylı anlatım yoluyla olsa bile, toplumsal sancıları, yozlaşma belirtilerini yansıtmaktan geri durmaz.

Bu şiirler, aynı zamanda, sözünü daha önce ettiğimiz çatışmanın ve ona bağlı olarak arayışına girilen dengenin de su yüzüne vurmasını sağlamıştır. Kurdakul'un, sanat yaşamı boyunca, düşüncelerinin adamı olmakla duygularının adamı olmak arasında kurmaya çalıştığı denge, bu dönemdeki şiirlerde duyguların ağır basmasına engel olamaz. 1960 sonrası verimine baktığımızda ise, bunun tersini görürüz. Düşüncelerinin adamı olma, Şükran Kurdakul'u bir siyasal parti (TİP) içinde etkin olarak görev almaya götürdüğü gibi, bu dönemde yayınlanan *İzmir'in İçinde Amerikan Neferi* (1965) ve *Halk Orduları* (1969) kitaplarında bir eylem adamının kitleleri harekete geçirmeye yönelik yüksek sesli söylemine de bürünür.

Buraya kadar, ozanın görüntüsünde öne çıkan; yolunu izlediği mücadeleci ozan geleneğinin, gerek içerikte gerek söyleyişte taşıdığı genel özelliklerdir. Şiirin ezberlenir olmasını, akılda kalmasını istediğinden sese önem verir. "Duygusal niteliğini yitirmiş bir şiirin etkileme gücü kalmayacağı"na inandığından, "zekâ ve düşüncesinin buyurduğunu duygusal içlemi"ne yedirecek, bu içlemi "imgeleştirerek söyleyecek"tir. Ancak o zaman, insanın içinde "bir silâh arkadaşı gibi yaşar" şiir; uçurumun dibinde ayağı kaydığında ya da bunaldığında insanı "kolundan tutar, kaldırır, doğrultur, yüreklendirir".

Bu genel özellikleri içermenin yanı sıra, Kurdakul'un şiirinde "ulusal bağımsızlık", "Kuvayı Milliye ruhu" gibi kavramlarla "yurtsever coşku" öğeleri öne çıkar. Topluma bakışında olsun, siyasal mücadeleye katılışında olsun bu şiire egemen "İkinci Kurtuluş" düşüncesi, "Kuvayı Milliye heyecanı"nda eritilerek aktarılmak istenir.

1970'in başında, Şükran Kurdakul parti çalışmasından, etkin siya-

sal yaşamdan çekilmiştir artık. Ama "Sen niye siyasal savaşımın içinde yoksun" sorusunu soracaktır kendi kendine. Yanıt verebilmek için de bir yandan yazar örgütlerinde çalışmaya, bir yandan da tarihsel maddeci yöntemi kullandığı edebiyat tarihi alanındaki yapıtı hazırlamaya yönelecektir.

Bu dönem, aynı zamanda, Kurdakul'un yaşadığı çatışmada ortaya çıkacak bir dengenin ipuçlarını da barındırır içinde. 1970-76 arasında dergilerde çıkan şiirlerini bir araya toplamış bulunan *Acılar Dönemi* (1976) kitabı, mücadele içindeki insanın duygularıyla ve etkin mücadelenin temelinde yer alan düşüncelerle bizi ve kendini bir kez daha yüz yüze getiren bir iç yolculuk serüvenidir. Dört bölümden oluşan kitabın "Acılar Dönemi" adlı ilk bölümü bir dizi toplumsal/siyasal eylemin yaşandığı acılı bir dönemin tanıklığına ayrılır. Ozan bu dönemden "ellerini kirletmeden" geçmiştir. Yolculuğuna, bunca yıl "şiirin, kardeşliğin, kavganın" avuçlarında biriktirdiği ne varsa "armağan" ederek başlar: Işık, sabır, aşk, direnç, sevgi.

"Yaşadıkça" adlı ikinci bölüm, sonuca varmak için hangi yollardan geçtiğini, oluşumunda hangi kaynakların yer aldığını bir kez daha anımsatır. İlk uğrak, "*İşgal edilmiş bir İstanbul'a karşı / Gözleriyle isyan ediyor gözlerimde*" dediği babası Şehreminli Mehmet Salih Binbaşı'nın damgasını taşıyan çocukluk yıllarıdır. Onun "kalpağında, bakışında, mavzerinde" duyduğu acılar ve çağırışımlar, sonradan bütün yaşamını etkileyecek duygu evreninin, düşüncesine ivme kazandıracak sorumluluk anlayışının kilidini açmıştır çünkü. İlkgençlikte tanıştığı hapislikten ise, özgürlüğe nasıl geçileceğini öğrenmiştir. "Bir insandan bir insana" ulaşmanın yolu, çünkü "başka kavgalarda" daha önce "acımızı dokuyan tezgâhların ardında" durmuş olanlardan geçip gelmektedir.

"Benden Bize" adlı üçüncü bölüm bu yolculukta yeni bir uğrağın habercisi sayılır. Bireysel gerçeklerin yeni aşamalara getirdiği sıkıntılı, daralmış mücadele insanının kendi psikolojisiyle bir hesaplaşmayı

göze almasını yansıtır. "Saçların ağarmaya başladığı" öyle bir döneme gerilmiştir ki, "dalgınlığa düşmeler"le, "yalnızlık aramalar"la yetinilmeyip bir süre "tükenme korkusu"yla boğuşulmuş, "anıları yaşama" hevesi bile kalmamıştır neredeyse. Bu yeni uğrak, hesaplaşmayı yapanın kendini "denizini arayan bir ırmak gibi" duymasıyla, yaşadığını "içine yazma"sıyla, "bir yalnızlığa yalnızlıkla karşı koyma"sıyla aşılacaktır. Umutlar yeniden ayağa kalkacaktır, çünkü o, ne varsa "içyüzlerini gizlemeden" bütün içtenliğiyle ortaya dökebilmiştir.

"Ege Dalgaları" adını taşıyan son bölümde ozan, hesaplaşmayı bitirdikten sonra arınmayı başarmış olarak, içine girmekte olduğu döneme "yaşlanmış bir çocuğun gözleriyle" bakacağını açıklar.

"Çocukluğu" gitmiştir, ama bu çocukluğun "duyarlığı" kalmıştır ona. Her şeye, özellikle bütün evreni maddeci bir yorumla içinde gördüğü doğaya bu duyarlıkla bakmaktadır artık. Çocukluğunu, ilkgençliğini yaşadığı Ege ise, Kurdakul için doğa'nın özel adıdır. Doğada dolaşırken, o yüzden, "*Aradım, elimde bu gözleri kalan adamı / Çocukluğu, gençliği sokaklara çizilen*" diyecektir.

Bütün bunlar, Şürkan Kurdakul'un sanatında bir kendini yenileme girişiminin ipuçları sayılır aynı zamanda. O yüzden de, onun serüveninde bir eksen/kitap olarak görülmesi gereken Acılar Dönemi'nden sonra, yayınlandığı her kitapta yaşamı kucaklama sınırını biraz daha genişletmiş, ilgi alanlarına biraz daha çeşitlilik kazandırmıştır. Geçmişinden gelen yarıntılar bu kitaplarda önemli bir yer tutmayı sürdürür. Yılların kazandırdığı değer birikimleri, yaklaşım yöntemleri sık sık yine su yüzüne vurur. Duygularının adamı olmaktan da, düşüncelerinin adamı olmaktan da uzaklaşmış değildir. Ama bir denge oluşmuştur bunların arasında. Coşkusu tükenmemiş; ancak sözcükleri köpürten bir yürek kabarmasının, bir duygu boşalımının yerini, zihinlerde dalgalanacak damıtık bir ürperti almıştır. Düşünce adamlığı da, düşünce temelindeki eylem adamlığı da eksilmemiş; ancak bir açıklama, bir

ileti düzeyinden çıkıp seslendiği kişide düşünsel bir işlem yaratma çabasına dönüşmüştür. Kendisinin "şairce düşünme" dediği, yaşamla yüz yüze bırakma yöntemine.

Aynı denge, şiirlerin biçim ve söyleyiş özellikleri bakımından da görülmektedir. Akılda kalma, ezberlenir olma isteği tümüyle ortadan kalkmasa da, akıcılığı bir ses coşkusuyla değil, ikili ve dörtlü dize kümeleriyle, geleneksel şiirin çok bilinen söyleyiş kalıplarıyla sağlamayı yeğlemektedir. Okuru sürükleyip götürecek, yine kendi deyimiyle söylersek "yerinden kaldırıp yürütecek" bir lirizm, giderek okurun zihnine aydınlık düşürecek ussal bir işleme dönüşmektedir.

Benim okumamla bende oluşan Şükran Kurdakul görüntüsü bu. Kuşkusuz başka okumalarda değişebilir, yeni yeni çizgiler edinebilir. Onun gibi, her dönemde atılımı ve gelişimiyle üstünde konuşulacak bir ozanın bir tek görüntüsü olamaz. Bendeki olsa olsa bunlardan yalnız biridir.

Kemal Özer

Nice Kaygilardan Sonra (1952-1962)

YAŞAMIN BIRAKTIĞI

Buramda duya duya yaşamın bıraktığını,
Gelip şehrin ortasında kapandığım bu yerde ben
Baksam ki kurtulmaya kendi kendimden
Duysam ki düşüncenin düşüncemde yarattığını.

Sussam ki hiç doğmamışlar gibi sussam,
Paldır küldür konuşan bu çağın ortasında;
Gözlerim kendine dönük, kafam kendi dalgasında
Ellerimle ayaklarımla tutsaklığıma dursam.

Büsbütün umutsuzluk, büsbütün yargı payı,
Bir zaman vursa, bir zaman gelir geçerdi
Ama bunca yıllık evren ne hale geldi,
Baksana hangi tohumlar parçalıyor dünyayı.

Dursam, baksam, duysam ki
İlk düşünen insandan bu yana
Son düşünecek insana kadar.
Versem versem
Kendimi verebilirdim sana.

KARANLIKTA
AYDINLIK DÜŞÜNCELER

Bu uzun kaybolmalar gecesinde
Sen varsın, ben varım, özlemin var;
Bir deniz kenarı düşüncesinde hürriyetin
Belki sessiz bir duygulanma içindesin
Gökyüzünde ağan bulutlara
Baktıkça bakmak gelir gözlerinden
Bir çimenli toprak parçası, bir demet çiçek
Özlemekten daha özlenesi bir duyguyu
Senden alır, bana verir.
...

Ben akşamları bilirim, yanında olacağım
Sana mektuplar gibi sevinç getireceğim
Nice hıyanet köşesi var yaşadığın yerlerin,
Olabilir, yalnızlığın içinde
Bir içlenmedir başlarsa içim götürmez.
Bir servi gölgesi gibi pencerenden giren
Söz dinlemez akşamlar bilirim ben.
Belki bu akşamlar en cömert kapılarını açar
Seni acı bir çaresizlik içinde bırakmak için
Bir hürriyet kaygısı, kaybolmaktan ağır,
Bir yalnızlık yenilgiden fena
Bir düşüş ki yakın bildiğin ne varsa cümlesinden
Tek gülümser dal bile kalmaz
Tutunacak sana.

Ben akşamları bilirim yanında olacağım
Bir yaşayıp bir unuttuğun ne varsa
Yeniden başlaman için bende
Pencerende ışık, bahçende bulut gibi
Karanlıkta aydınlık düşünceler içinde
Kaybolmuş bir dünyaya bırakmayacağım seni.

KAPILARIN İÇİNDE

Ben unutsam gözlerimin hatırında kalacak
Sabah aydınlığında açıldı kapı.
O gökyüzü Ege dalgalarında olurdu ancak
O yemyeşil ağaç bilmiyorum hangi dağda olurdu.

Işığa mı baksam, ağaca mı, gökyüzüne mi?
Bir çocuk gibi havaya kaldırıp ellerimi,
Gene bir çocuk gibi koşuverdim duvara kadar
Seni benden sonra çıkaracaklar değil mi?
Bir mısra sevinci içinde gülümseyeceksin uzun uzun

Gözlerimi orada bıraktım biliyor musun?
Saçların alnına dökülüşürken,
Ellerini çırparken ellerini..
Öyle uzaktanuzağa orada olsun yaşamak seni
Mavi mavi sevinçler getirecek,
İçimdeki mahzunluğa.

GENE KAPILARIN İÇİNDE

Bir güzel oturup Emirgân kahvesinde
Gönlümüzce bir geceyi yaşarken,
Işıl-ışıl yaprakları arasından çınarın
Bir sönüp bir yanan yıldızlar çabucak kayboldular
Şimdi karşımda duvar,
Şimdi yanımda duvar,
Duvarlar gene seni getirip gözlerime bıraktılar.
Duvarlar neden seni getirip gözlerime bıraktılar?

Artık cigarası, artık gazetesi
Eylemez artık gönlümü hiç birisi.
Gülgûn musun, durgun musun haberin mi var?
Burası dünyaların bir köşesi
Dünyaların bir köşesinde çocuk yürekli adam.
İçinden duyduğu sesi duyuyor senin sesinde
Kapılar kilitli, insanlar uzak;
Hiç dayanıklı değilim hasret bahsinde.
Dudaklarımda çırıl çıplak bir mısra
(Kardeş sen ancak o düşünceden ibaretsin)
Kaldırıp başını Mesneviden
Bakmıyor Mevlâna bir defa bile
Ne günler gelmiş geçmiş memleketten
Ne günler gelip geçiyor
Darağacından kurtarılan düşünceyi
Darağacına çekip asmak için tekrar
Namlular şakaklarda nasıl bekliyor.

AVUNTUNUN ÖTESİ

Dalarsam, bulutlara doğru dalarsam,
Tek başıma yağmurlarda dolaşmayı istersem
Koğuşlardan ranzalardan kaçarsam
Ben bilirim benim içimdeki dünyayı
Nasıl kırbaçlandı bugüne kadar
Hayata geçmesin diye ümitlerim
Susarsam yalnızlığıma doğru gidersem
Gecelerden ürken bir çocuk gibi
Kenarlardaysam, köşelerdeysem
Ben bilirim, avunmak nedir, ağızlar susunca
Ben bilirim, pencereler arkasında duygulanma nedir.
Akşamlar olunca günler bitince,
Akşamlar ve sabahlar ardı ardınca
Uzak hayatıma düşman kesilir.

Günler fena,
Kapadı penceremi karanlıkların sisi
Bu namussuz duvarlarda her defası
Dikilip mahzunluğumun karşısına
Gözlerime kadar yükselen özleminin
Bir nice yıkıntıyı hatırlatması yok mu bana
Üzgünlüğüm, kırgınlığım sözler almıyor
Varsın gitsin boşalsın içimdekiler
Boşalmıyor.

DEĞİŞMEYEN

Gecenin bir vaktinde yalnızlığın içinde
İçin içine sığmayacak olursa düşünceden
Düşürüp başını avuçlarının arasına
Seni umudundan bile uzağa götürüyorsa
Bu mahzunluğu yaşamak mecburiyeti
Anıların yarıya kadar açık penceresinden
Ne görüyorsan duymaya çalış tekrar
Eski Nisan ağaçları dallarında uçuşan hürriyeti
Bak sana yeniden duyman için getirdi
Mademki hayat birşeyler kaybetmedi sesinden
Mademki dışarda gökyüzü mavi,
Ağaçta kuşlar şendiler
Varsın birisi kapanmadan, birisi açılmasın kapıların
Bu duvarlar kanlı sarı yaralar gibi
Karşımızda olsun varsın.

Uzak bir rüzgâr
Bir iki ses getiriyor kulağımıza kadar
Orada gökyüzleri
Gökyüzlerinde yıldızlar
Söyleyin öylesine garip garip bakmasın
Evlerin geceye açılan pencereleri
Ortalık böyle ışır,
Böyle kesilir rüzgâr
Söyleyin değişen birşey yok hayatımızda
Kaybolup gözükmeler var.

En Güzel Gerçek

KIRIK DEĞİRMEN

Bir içimin alacakaranlığına dayanmak meselesi,
Bir bu fena İstanbul akşamını yaşamak
Nice odaların kapanmış perdesi, penceresi
Gene bana iniyor yalnızlığıma sığınmak.

Gene benim, şimdi tek başına, sonra beraber,
Bir yanım mağrur sağlam, bir yanım gücüme gider.
Bir yanımda karşı koyma, bir yanımda ezilmeler,
İkili tutkular gibi canıma okuyacak.

Her şeyler devam eder bu bildiğim gidişte,
Evli evine giderken yolcu yoluna.
Ne rüzgârlar yapacağını yapmış ki bana
Kırık değirmenler gibiyim, dönemiyorum işte.

NİCE KAYGILARDAN SONRA

Uzak anıların arkasında kaldığı
Bir deniz kenarında durur, konuşur, gülümser
Belki bir imbat çıkar, belki bir gemi geçer
Önünde düşüncenin sözlere sığmadığı
Çağrılar, çağrışımlar, delifişek gerçekler.

Önünde gün görmemiş doğanın çalkantısı ilk,
Suya baksan aynı su, aynı gök göğe baksan.
Sanki çare geliyor, çaresizin ardından
Nice yükselmeden, yıkılmadan geçtik
Bilir misin nedendir, nedendir nice sorsan.

Aydınlanır en karanlığı düşüncenin,
Yalnızlığında, sessizliğinde, garipliğinde mi?
Tutmuş yasak kaldırımların ıslakları gölgemi
İçimde ezintisi sokak fenerlerinin
Duygumda yaşatıyor usumda yitirdiğimi.

Uzanacak da daha sonraya, daha derine
Olmaz bir aranışta daha yalnız kalacak.
Şimdi sessiz sedasız, duraklayan salıncak,
Sonra kafa tutan ağacına, dalına, iplerine
Yana düşmüş başına darağacı arayacak.

Artık çıldıran bir buluş gibi kelimeden
Geride bırakıp aramaları, düşünmeleri...
Ne doğa bulunduğu gibi, ne evren göründüğü gibi
Bir kenarda kendi kendisinden özür dileyen
Düşüncenin en zavallısı gelir bulur ellerinizi.

Rüzgâr mı yok içinizin değirmenlerinde,
Susmuş karşı koymalara gözlerin derinliği
Düşün mü yok –çağımızın savaşlarda yitirdiği–
Kalmış kapanmış, kalıpların kuralların önünde.

EN ESKİ KAYGILAR

Yuvarlanmış gibi bir tutsak karanlığına
Direnmeden hiç,
Belki şu çılgınlığı yaşadığını bilmeden.
Sorunlar, sorunlar, sorunlar...
Hangi ırmakların yarattığı denizlerdi,
Hangi korkunç dalgalanmayı getirdiler sana
İnsan olduğunu bile görmeden.

Yok mu umutların kurallarla dövüştüğü,
Yok mu düşlerin çığlık çığlığa gülüştüğü
Var mı açlar gibi tokluğu gözlemeden.
Bir zaman uzun ölümlerin kapısında tutsak
Bir zaman kuşkuların yaratıp büyüttüğü
Sonuç, kendi kendimizden yukarda olmak.

En eski kaygılardan bu yana işte bütün,
Tükenmeler, yıkılmalar ve direnç bayrakları.
Yeniye anlam veren bir çığ gibi evrende
Aşamalar gibi birdenbire gördüğün.

Sonuç, işte bu, işte burada başlıyan
Hiçbir ağacın, hiçbir denizin öfkesine aldırmadan
Hiç seni görmeden, evrene bile bakmadan hiç
Sonuç, durup durup usumuzda ağrıyan.

EVRENSEL SEVİNÇ

En güzelini gözlerinin gösterdiği
İnsan kişiliğindeki duygulanma
Yüzünde beliren yeniden doğuş
Sesinde beliren ses,
Bir açılma ki eskiyle yeni beraber olmuş
Bir açılma ki zamanı bölünmek bilmez.

Artık doğanın kendisinden gelen
Ne yapsak kendi şarkımızda bulacak bizi
Hâlâ şaşkınlığı üzerimizden gitmeyen
Sevmenin çocuk sevincinden gelenlere bak
Olanlar oldu, olanlar gerilerde kalacak
İşte tükenmedik, işte yitirmedik kendimizi.

Bulutlar açar gider, akşam üstleri mahzun
Aynı kiraz dalı bir defa daha sallanmaz
Ama aynı rüzgârda
Her mevsim yeni rüzgârlar,
Yeni kiraz dalları bulacaktır sallayacak
Her gün beraberinde götürdüğün düşünceyi bulacaksın

Ne sen arkada kalacaksın
Ne düşüncen arkada kalacak.

Söyler misin, bizim iyimserlik dediğimiz nelere varmaz
Ya biz buna varmak için, bu yıllar yılı yalnız kalışta
Neler vermedik kendimizden.
Her gün biraz daha dizlerimizin toprağı bulma korkusu
Her gün biraz daha cesaret
Bir doğa varsa ona hasret
Bir insan varsa, sadece onu bulmak için
Yenilmez bir umut,
Bir kendiliğinden oluş türküsü...

Ben Seni Arıyorum

UYKUYA ÇAĞRI

Saat Onikileri geçiyor, uyusana.
Uyusana gözbebeğim, uyusana düşüncem
Daha yitirmedik içimizdeki güzel şeyleri
Senin gözlerin görecek gözlerden
Sabah olsun, gün ağarsın
Nasıl canı gönülden duyacaksın
Nasıl yeni adımlar gelecek adımlarına
Bırak kendi haline, kirpiklerin kapansın
Acısı, kaygısı bırak gitsin yoluna
Uyusana gözbebeğim, uyusana düşüncem
Saat Onikileri geçiyor, uyusana.

DÜNDEN YARINA

Bir hoşsohbet akşamımda
Varsam dizinin dibinde dursam
Yaşamış, sineye çekmiş
Ve galiba yıkılmamış insanlar olarak
Bir yeni varışa doğru koşar adım giderken
Ne topraktan ayrı,
Ne dönen devrandan uzak.
Uzak yakın yaşadığımız zamanların
Cümlesini alıp karşımıza
Şöyle bir defa daha baksak.

Nice zamandır insanoğlunu
Bir, başka dünyalara doğru çekip,
Bir, kendi dünyasında içe dönük bırakan
O iç sıkıntılarına benzer şeyin adı saadettir.
Belki bahtiyar bir nefes almak zor değil ama
Bırakıp kaygısını geçmiş ve gelecek günlerin
Şu senin duyar yüreğini
Bu benim içimdeki insanı
Görmezlikten gelmek zor.

Bir bakar mısın pencerenden
Akan suyun parıltısı neler söylüyor..
Duyar mısın, geçip gidecek olan nedir bugünden,
Nedir ki geçip gideceğe benzemiyor.

BEN SENİ ARIYORUM

Her bulut yeni bir renk arıyor şehrin üzerinde,
Her ağaç yeni bir dal arıyor uzanacak.
Toprak yeni çıldırmalarını dökmek için
Yeni su, yeni hava, yeni rüzgâr..
Ben seni arıyorum,
İçime işliyen gözlerinden
Ayaklarına kadar.

Hiç görmemişliğin acayip hali derken
Bütün beraber olmaların sevinçleri
Ellerinden itibaren,
Gözlerinden itibaren
Ben seni arıyorum.

Akşam mı, sabah mı, gece yarısı mı,
Yürümek mi, oturmak mı, konuşmak mı
Çekilip bir kitap mı okumak yüzdeyüz?
Devrilen gökler ne arıyor bilemem
İki elim yanlarımda kalıyor,
Ben seni arıyorum.

EN GÜZEL GERÇEK

İçine elvermeyecek, acılı olacaksın
Ama duy beni, ama duygulan bana.
Bak kendi ellerim, kendi saçlarımda geziyor
Kalabalıklar bir yana, ben bir yanayım
Kupkuru bir yalnızlık, özlem içinde;
Özlem içinde, yarı sarhoş, yarı uyanık
Her şey geldi geçti, biz bunlarla başbaşa kaldık
Kıtaların denizlere en yakın bir yerinde
Karanlık kayalar gibi koparılmak için
Sanki bizi buldular insanların içinde.

Hayır, en güzel gerçeğe yaşarken varan benim
Düşüncenin yandığı gözlerini duyarken
Gelmiş, geçmiş zamanlarımdan ne varsa bildiğim
Yitirdiğim, aradığım, yarattığım ne varsa
Tekrar tekrar bulunca sende,
Ne varsa bizi insanlardan ayıran
Acılı bir saadet olmuyor geriye kalan.

OLDUĞU GİBİ

Işıkların bu kadar canlısını görünce ben,
İçimdeki ses, büyür, uzar giderdi,
Bir yükseliş olurdu gerçeğin kendisinden
Duygulanmak bile bana bağlı değildi belki.

Bir haziran bahçesi tepeden tırnağa kadar,
Gökyüzleri, ağaçları varoluşlarıyla bütün...
Bir yoksunluk gibi gözükmezdi artık
Doğayı kendilerinde tamamlayanlar.

Gözlerin duygu mu, düşünce mi evrensiz
Bütün bu değerlerin dışında kalışta
Hep başladığımız gibi gitmek.
Bir ışık sönerse, bir başkası yeniden
Ölümsüz sabahları gibi kopuşları geceden
İlk çağları andıran anılar getiriyor ardında.

Bu nasıl baş dönmesi, bu nasıl düzen
Yeninin bittiği yer var, gözlerinin yok.

KORKULU YALNIZLIK

Şimdi sen gideceksin, şimdi ben kalacağım
Her defasında yeniden kaybeder gibi
Ya bir iskele kahvesinde
Ya bir tramvay durağında
Uzaklaşan adımlarına bakacağım.

Tarzınevin ya da bir başka vapur
Üsküdar iskelesinde dururken
Seni deniz aşırı bir yolda
Bırakmak dediğim budur işte
Zamanlar geçer doğrudur,
Belki herşey zaman içinde bulur en güzel yerini
Ama bu vazgeçilmez çırpınışlar
Sana doğru sürüklerken beni
Yarı düşler içinde geçen her geceden sonra
Ellerim dalıp giderse karanlıklara
Ellerin karanlıklara dalıp gitmesi
Ne demek olur?..

Şimdi sen gideceksin
Şimdi ben kalacağım
Her defasında yeniden kaybeder gibi
Ya bir iskele kahvesinde
Ya bir tramvay durağında
Uzaklaşan adımlarına bakacağım.

Özgürlük Alanlarından
1961-1969

TÜFEK ÇATMIŞ TOPRAĞIMDA

Bir ağaç düşünsem, ilk çağların büyüttüğü,
Bulunmamış Hitit oymalarına benzer
Bir sevgi düşünsem,
Analara özgü
Çiçeği kendi toprağında güzel.

Bir yeşil düşünsem, Alâeddin türbesinde
Görülmemiş deniz saraylarının sultanı
Bir bayrak düşünsem, Kadifekalede açan
Mehmetçiği düşünsem, Mehmedin gözlerinde
Karışır çağrışımlar gibi Sakaryalara
İnebolu denizleri, Geyve dağları.

Albay Fethi, Gazi Kemal, Hasan Tahsin,
Görün bakın yazgısını memleketin
Sen misin Anadolum,
Uygarlığım sen misin?
Tüfek çatmış toprağımda
Buğdayımın düşmanı.

İŞGAL

O zincir seslerinin bir korkunç yankısı vardı
Rıhtıma abanan gemilerin ağırlığında
Ölümler mi ağdı Çatalkaya'dan
Korku ile bozgun arasında bir zaman
Şehrim hangi çöküntünün altında kaldı.

Hangi yazgı alnımızın tanrısına boyun eğerek
Kuru çeşmeler gibi içimize akıttı bizi
Silahların ardında sıram sıram
Efsun taburlarının rıhtıma getirdiği
Bu kavga hangi kavga, bu gerçek nasıl gerçek.

Söyle türkü, söyle direnç, söyle zeybek
Namlular mı tuttu yolları, geride mi kaldınız
Bir yokluğu sorar gibi evrende
Bu ölgün gölgeler nereden özgü size
Ağıt bile söyleyin, ama söyleyin yalnız.

Bir saray gibi çoğaldı karanlığı
Anılarda bile duyarken nice sonra
O zincirler, o yankılar boynumuzda seslendi
Çıkılmaz bir mahzende Osmanlı iktidarı
Damat Ferit, Vahidettin, Kürt Mustafa.

"REDD-İ İLHAK"

Bu ölüm sessizliği içindeki yılgında
Var mıyız, ağaçlardan, kuşlardan ayrı
Bir kitap gibi somut ve gerçek
Denizini kendi elleriyle yaratan bu nehir
Yıllardır sularında götürmedi mi yılları
Var mıyız? Yaşamın sürüklendiği bu süngünün ucunda bile
Sen var mısın arkadaş,
İzmir var mı, sende.

Karanlığı ışıkla parçaladın, doğaya inat
Ölümü çocukla parçaladın, sonsuz...
Kuşkular ne dünyalar yarattı eleştirmende
Var mıyız. Bizi bizden başka kim soracak
Sen var mısın arkadaş,
İzmir var mı, sende.

Direnç diyor ki koparın zincirleri
Söz nasıl güç kazanırsa eylemde
Bilinçse bu, bilinçlerden ileri
Redd-i İlhak adına silaha sarılanda
Var olanlar tükenmez ölümlerle
Sen var mısın arkadaş,
İzmir var mı, sende.

HASAN TAHSİN

Aradı,
Yıllarca saati ve geceyi sırtında taşıyarak
Her aşamada biraz daha özgür
Kırıldı zincirin bir halkası daha
Deniz bile utanırken denizliğinden
Sularında aynası kirlenme§yen
Bir bilinci kendisinde aradı.

Ölüm mü var,
Ölümün korkusu mu vardı yoksa
Uzak bir damarın vuruşunda inceden
Mayıs ağaçları gibi genç ve dolu
Dallarında bir yaşamın sürdüğünü duyarken
Ölüm mü var
Ölümün korkusu mu.

Körfezi, ışığı, geceyi,
Körfezde ışığı, gecede kadını ararken,
Ölümü yaşamda unutmaktı belki de
Ve yıllarca yıl birikerek kendinde
Bir hapishaneden çıktığın gün
Bir hapishaneye kapanmaktı.

Şimdi hangisinden başlamalı unutmak için
Bir şeye karşılık verirken kendini
Ya hiç doğmamış gibi olmak
Ya hiç ölmemiş gibi olmak için
Sanki sürülmüş bir tarlaya atılan tohum
Sanki uçuşan çiçek tozları
Şimdi hangisinden başlamalı.

Çok eski davranışlarla birlikte gelen
Yeni bir insanda gözlerinin içi gülüyor
Yetmiyor yazısı, yetmiyor gazetesi.
Gecelerce gecelediğin Bükreş hapishanesi
Yol veriyor tutsağın özgürlüğünden
Kalabalık önünde görmek istiyor seni.

Çok eski davranışlarla birlikte gelen
Aynı gözler, gözlerinin içinde mi artık
Kapanmamış üzerine bir tek gün bile
Derebey saltanatlarının kapıları
Ses veriyor her bir teli bunca çileden
Aynı gözler, gözlerinin içinde, aynı kaynak
Düşündükçe, düşüncede gelişen
Arayınca yol veren artık.
Hasan Tahsin'de Bedrettin, Bedrettin'de özgürlük
Özgürlükte Hasan Tahsin olmak.

AĞIT DEĞİL

Gücünüz varsa sizin
Sözcüğü tutuklayın.
Öğrenci, kitap, Türkçe
En güzel kavramı dilimin
Özgürlüğü tutuklayın.

Ben ki düşünüyorum
Var olduğumdan beri
Silahlar bana dönük
Savaşlar sizin için
Gücünüz varsa artık
Usumu tutuklayın.

Açtı kendini, bir bayrak gibi işte
Ölümün üzerinde Hasan Tahsin..
Bu silah başka silah
Bu ölüm başka ölüm
Gücünüz varsa sizin
Ölümü tutuklayın.

İKİNCİ KURTULUŞ

1.
Gördüm, başka ışıklar yansıyordu gemilerden
Maşatlık unutulmuş bir sevda gibi uzaktı
Gördüm atının üzerinde kapanmış gözlerini
Kendi sesinden utanarak, bir gece daha
Başkaldıranlar şehri
Rüzgârlarının bile tutsaklığını duyacaktı.

Biz biliriz İzmir'i,
Uzak deniz ağaçlarının suları bildiği kadar biliriz ama

Bir mavi nasıl yeşile döner, hangi tepede
Hangi rüzgâr, on yıl siler götürür yaşantınızdan
Kocaman mahalleler nasıl kül oluverir bir gecede
Hangi çağrışımlarla gelir 1919.

Sormaya başladığımız gecelerin ardında
Uzak yüzyılların sözcüklerinde ağrıyan
Nice tarihler uygarlığa dönüştülerdi
Aşamalar sesinle türkülendi her zaman
Korkunun cesareti yenemediği meydanda.

Hâlâ ışıklar yansıyor eski oyunlardan
Bergama tepelerinin ardında çoğalarak
Hiç görmediğimiz bildirilerle zamana karşı
Toprakla yan yana çürümeye karşı koyan
Yalnız düşünceye yengin ve yaratmaya tutsak
Ey sınırları özgürlükten başka yasak tanımayan
Seninle yeniden yürüyeceğiz dünyayı.

Aramak sana özgü özelliğim olacak benim
En karanlık kişilerin gözlerinde puslayan
Irmakların dibinde yoğalmış çamurlar gibi
–Bir söğüt dalında doğayı karşılar gibi ama–
Bütün olumsuzluğu aramak bir bir
Çarem ve çaresizliğim olacak benim.

Gördüm, başka yankılar yükseliyor tepelerden
İnsanın kendini çizdiği zamandan kalma
Buydu belki sana doğru bitmeyen koşu,
Buydu belki başkaldıranlar şehri
Bir Aydın zeybeği vurur gibi damarlarına.

2.
Belki çok akşamlar geçirdik, karanlık-mahzun
Uzak yaşamalarda kendi kendimize
Dal olduk, çiçekten-yapraktan yoksun
Ses olduk kapandık kendi içimize
O en duvarların ardında
O en bakılamaz gözlere karşı
Çağları yüklenmiş gibi yorgun.

Vardı, aralıksız bir direnç, bir korkunç, bir yeni.
Bir evren başka bir evreni yansıttı bizde
Bir düşünce başka bir eylemi
Bir kırlangıç şarkısı gibi aynı çizgide
Ama bir kanat kadar kendimiz kalarak
Bir sıçramada şehirden şehire
En uzak dağ köylerine vardı yolumuz
Ben diyenler, biz dediler önce.

Vardı, aralıksız bir direnç vardı ama
Sonsuz tarihe doğru büyüyen
Mahpusluğun ilk gecesinden-arkadaki.
Kapılardan sığmayan, pencereden girmeyen
Durduğun çizgide kırlangıçlar gibi
Havaya görülmedik biçimler çizen
Vardı, aralıksız bir direnç vardı ama.

ÖNCÜ KARDEŞ

Yalnız gibisin önce, çaresiz gibi
Yasalarla tacirlerin birleştiği yerde
Çevirince silahlar alnına namlusunu
Ülkemiz gibi içine kapanarak
Direncini yiğitliğinden alan
Sultanahmet mitinginde binlerce adam
Ve toprağına kendilerini sunanlar gibi
Dayanamazsın, dayanamaz, dayanamam.

Vur güzelim Harmandalı Zeybeği
Aydın'ların, İzmir'lerin aşkına.

Görüyorum, görme duygusuyla sonuna kadar
Afyon cephesinde gazi kadınlarımız
Nasıl kan çiçekleri akıyor Sakarya'dan
Ankara'nın yolları umudumuz, yazgımız
Ankara'nın yollarında kağnılar
Görüyorum
Tek silahta birleşmiş bütün ulus
Görüyorum, insanda birleşmiş bütün vatan.

Çıkacaksın
Açık alanların en güzellerine gene
Gücün 1919'un bütün şafakları
Gücün bilinç,
Gücün namus ve emek...
Neyin kalmadı vermediğin,
Neyin kaldı zincirinden başka kaybedecek?...
Öncü kardeş bir tarih gibi bakıyoruz sana.

Vur güzelim Harmandalı Zeybeği
Aydın'ların, İzmir'lerin aşkına.

İKİNCİ DOKUZ EYLÜL'E DOĞRU

Güzel başladınız çocuklar, güzel bitireceksiniz
Cadde cadde sütun sütun, sokak sokak.
En yaratıcı istekler gibi özgür ve var
Nasıl açarsa doğanın biçimi ağır ağır
İlk yazların kuşlarında çiçeklerinde
O kadar gerçeksiniz
Güzel başladınız çocuklar, güzel bitireceksiniz.

Ülkenin dağlar gibi sorunları önünde
Tutunacak dal sizin dalınız işte
Dağında yol olun, bozkırında yeşerin
Sevindirin bizi çocuklar, sevindirin
O kadar bekliyoruz ki bilincinizin aydınlığını
Hiç ölmeyecekler gibi yaşama aldırmadan
Yıldırımkemallerin Dokuz Eylüllerinde
Ne bayraklar yükseliyor süvari alaylarından
Götürün bizi çocuklar, götürün.

Götürün İzmir'lere doğru bizi, dünyalar kadar
Kitabınızın ardından, inancınızın ardından
Aydın yüzünüzün bilince ulaştığı yerde
Bütün kitapların eyleme dönüştüğü yerde
Sesleriniz geliyor özgürlük alanlarından
Bir bayrak yarışı bu, mutlaka geçeceksiniz
Güzel başladınız çocuklar, güzel bitireceksiniz.

ÖLÜMSÜZ TRAN'TH Lİ

Kalacaksın,
Artık kendine bölünmeyen bir zamanda
Seslerin bunca dağılmadığı gibi
Nice çocuklar doğacak düşünceden
Kansız dünyaların gözbebekleri.
Kalacaksın,
İçimize dökülen bir ırmakta
Çiçekler gibi kendini süslemeden
Ölümsüz Tran'th Li.

Uzak bir evren, kendinden bile.
En içten dileklerle geldiğin
Seninle başlar, seninle biterdi
Tükendi etin, kızgın demirlerde
Sen tükenmedin
Ölümsüz Tarn'th Li.

Bir söğüt dalı gibi açılan
Çocuğun ilk sesinde yenildi ölüm
Olmaz bir kavrama dönüştü gitti.

Hanoi'de bir sabah, Adana'da bir gece
Siyah çorap ve okul önlükleri.
Sesin duyulacak, çocuklar seslenince
Dünyanın bütün anneliğinde
Ölümsüz Tarn'th Li.

VEDAT ARKADAŞA SAYGI DURUŞU

Savaş kavganın son aşamasıdır
Yaratır her insanda
Kendi toprağının yeşilini
Gözlerimle gördüm
Vedat arkadaşın kanında
Zincirinden kopan halkalar gibi.

Savaş kavganın son aşamasıdır
İnsan gücünü kuşanarak sadece
Dağlarında umudunu bekleyen
Doğumun ilk çığlığından beri tutsak
Ölümün son çığlığına kadar dövüşen
Milis alaylarının sessiz nöbetçileri
Gözlerimle gördüm,
Vedat arkadaş toprağa verilirken
Geçtiler, 9 Eylüldeki gibi

Savaş kavganın son aşamasıdır
Güneylerde bir ağaç denizinde
Uzak sahil fenerleri gibi yalnız
Bir yanıp, bir sönen çadırların ateşleri
Gözlerimle gördüm, kendini çizerken
Vedat arkadaşın direncinde parladı,
Bir destanın ilk dizeleri gibi.

Bu silah pazarı, bu demir ökçe
Saygon'u İstanbul'da ararken
Gözlerimle gördüm,
Kurşunu kendi ölümüne ateşledi
Vedat arkadaşı vurduğu gece.

SAĞDICIM

Sağdıcım tütün sarısı, zeytin yeşili
Bin köyün adamı, dağınık ve uzak
Hangi dağdan gidilir, yolu nerede
Edremit'ten mi, Kepsut'tan mı, Havran'dan mı?
Yağmura, doluya, tüccara tutsak

Sağdıcım, bayramdan bayrama efendimiz,
Seçimden seçime milli irade.

Bigadiç'in çarşısında pazar kurulur
Dağlarında milis alaylarının siperleri
Ölümün üzerinden geçen adamlar
Bir soru işareti gibi durur önünde
Bigadiç'in çarşısında pazar kurulur
Kantardaki tütünün artı değeri
Kimbilir kimlerin cebinde

Sağdıcım, bayramdan bayrama efendimiz,
Seçimden seçime milli irade.

İlk kurşunu atan yiğidimin gözleri
Kaymakam Hamdi Beyin açtığı pencereden
Bir çağrı gibi rüzgârlanıyor sonsuz
Ayvalık, Burhaniye, Sındırgı cepheleri
Örgüt örgüt yükseliyor Balıkesir kongresinde

Sağdıcım, bayramdan bayrama efendimiz,
Seçimden seçime milli irade.

İZMİR'İN İÇİNDE AMERİKAN NEFERİ

İzmir'in içinde Amerikan neferi
Nereye baksam.
Cemseler mi, cipler mi, arabalar mı...
Bu mu benim Güzelyalım,
Bu mu benim Karşıyakam.
Bre dostlar gönlünüze sığar mı,
İzmir'in içinde Amerikan neferi
Yiğit olan evinde duramaz gayrı.

Bir deniz ansıyorum, bizim körfezin denizi.
Özgür alabildiğine özgür ve zeybek
Bir adam görüyorum Harmandalı
Çok adam görüyorum kavgada
Elleri yukarı, başları yukarı
Yaprak mı dökülürmüş İzmir'in kavağında.

İzmir'in içinde Amerikan neferi
Anaa kordonda geziyor, bayrak yırtıyor.
Anaa, yargılanmıyor adam öldürdüğü halde.
Bre dostlar elimiz böğrümüzde kalıyor
Nerde redd-i ilhak, Hasan Tahsin nerede?
İzmir'in içinde Amerikan neferi
Yiğit olan evinde duramaz gayrı.

DENİZLİ CEZAEVİNDE YATARKEN

Daha önce Denizli cezaevinde yatarken
Gözlerimi aradığım berberin aynasında
Yakındım biliyorum,
Emziren bir kadının çocuğa yakınlığı kadar.
Ve uzaktım biliyorum,
Koparılmış bir yıldız gibi evrenden.

Düşüne düşüne kendime varabilmek için
Sözcüklerim, şiirlerim... ne kaldıysa elimde
Yasalarla içlenmeden geceleri,
Vardım biliyorum.

Ve yoktum biliyorum,
Kondularda parçaladığımız
İnsanları kadar şehrin.

Yakındım ve uzaktım biliyorum
Mektuplardan mektuplara
Biliyorum, içimin köşelerinde
Gizlediğim değirmenleri.
Vardım ve yoktum biliyorum,
Yaşama tutuna tutuna.

YİRMİ İKİ YIL SONRA

Unutulmaya kalkan bir trenin
Eski bir istasyona bakan penceresinde
Bir yolcuyu sorar gibi arayan
Jandarmalar, ellerimin garip nöbetçileri
Daha ilk kampana bile vurmadan
Yalnızlığın kelepçesini vurdu içime.

İzmir arkada kaldı, geçtiğim son caddeden
Ne yasakların gölgesini alnında gördüğüm,
Işığı kilitleyen karanlık kafeslerinde
Bu sonsuz özgürlüğe ne zaman varmışım ben
Dünyanın duygusunu gözlerine içiren
İçimdeki adam kabına sığmıyor gene.

Kaç akşam geçirdiğim Birinci Şubeden
Bir tünelden kopar gibi trenimiz,
Jandarmalar, ellerimin garip nöbetçileri
Hangi gurbete gittiğimi söyler misiniz...

BİR ÖYKÜYDÜM SADECE

Edremit'in Tahtakuşlar köyünde sağdıcım
Zeytin ağaçlarından denize doğru rüzgârlanan
Dargın bakışlarınızı uykularıma çizerek
Zamanı böldüğüm dağ yollarında
Gerçeği kendi yüreğimde kanayan
Çaresiz bir yolcuydum, oraya doğru
Bir öyküydüm
Gözlerinizde yazıla yazıla.

Bakın bakalım
Bir akşam sesi gibi ürkek
Nice anahtarın kilitleyemediği gözlerime
Sorun bakalım
Sordukça yüreklendirmek için sizi
Alın bakalım, çocukluğu, gençliği, kanı
Kırk yılın sömüre sömüre bitiremediği.

Bir vuruşta dağları devirip yol açan
Edremit'in Tahtakuşlar köyünde sağdıcım
Bir öyküydüm sadece...
Bir kahve sohbetinde konuşa konuşa
Kendi dudaklarında kanayan.

YABANCI KALAN

Her dakikasında ayrı ayrı
Gözlerime doğru büyüyor zaman
Bir anlam yüz anlama doğru bende
Bin çağrışımın altında ezilen başım
Hangi aydınlığı bularak kendi kendinde
Harfleri, sözcükleri, kavramları
Nereye ulaştıracak.

"E" harfleri şapkalı "A"larla teker-meker
Durmuyor tutsak karanlığı
Durmuyor çember.

Varım işte, her gece, varla yok arası
Matrisler dağılırken ses olarak
Kendi usumda bir soru işareti gibi
Ve harflerin çemberinde çırıl çıplak
Sanki özgür, sanki insan,
Ve sanki üç çocuk babası.
Varım işte,
Her gece yeniden dizmeye mahkûm
Bileklerimde zincir, makinaya tutsak.

Haberler geliyor,
Artık kendine bile yabancı bir dünyadan
Azgın ve biraz daha eski
Diziyorum, Sisif'in kayasına bırakılmış gibi
Haberler geliyor
İçimdeki yangına biraz olsun su.

Hece bir düşman gibi alıyor gözlerimi
Sonsuz bir yıldız gibi akıp duran
Yirmi dokuz silah ellerimin varlığına.
Bildirisinde, eyleminde, demecinde,
Kan içinde Vietnam haberleri
İnsanı bölen, insanı ağrıyan.

"E" harfleri şapkalı "A"larla teker-meker
Durmuyor tutsak karanlığı
Durmuyor çember.

Sözcüklerin ne kadar birleştiği,
Bu çark söylemeli artık.
Neden döndüğünü yazılarda.
Düşünceler, düşünceler, düşünceler,
Hangi gerçek, kimin gerçeği.

"E" harfleri şapkalı "A"larla teker-meker
Durmuyor tutsak karanlığı
Durmuyor çember.

Her şeyleri gördüm, yaşadım, biriktirdim de
Yıllar boyu senin dalların yeşerdi içimde
Işık taşıdı gözlerim, sevgi yansıdı duyarlığım,
Eskilerin divanları ekmeğe dönüştü şiirimde.

— *Selma'ya*

Acılar Dönemi

ARMAĞAN

Bunca yıl çok ışık birikti avuçlarımda
Senin olsun
Esinlen sevgi dokuyan ellerimden
Bunca yıl şiirin, kardeşliğin, kavganın
Has bahçelerinde yarattım bu gerçeği.
Sabrım senin olsun.
Aşkım senin olsun.

Acıların sütüyle büyüttüğüm umutlar
Mahpushane avlularında boy verdi,
Dolunay menekşelendi kirli kara camlarda.
Her görüşte yeniden vurulduğumuz ana evren
Özgürlüğe boyadı saksımdaki çiçeği
Senin olsun.

Biz ki acılar döneminden
Ellerimizi kirletmeden geçtik.
Direncim senin olsun,
Sevgim senin olsun.

NÖBETÇİ

Güz kapısında ağaç
El kapısında emekçi.
Suyu çekilmiş ırmak,
Kafamdaki nöbetçi.

Acıdan kırılsa bile sesim
Acımı sesleyenler var.
Boşuna belindeki anahtar
Işığım kilitlenmez ki benim.

KAN DÖNEMİN ACISI

Bir sabah şarkısı doğada
Hangi renklerle açarsa kendini

Coşkularda heves parıltıları gibi
Sevginin yeşilleri özsuyunu çeker topraktan.

Sabrın ve alınterinin kuşları
Tezgâhlarda uçar gider.

Analaların gözyaşlarını gizlediği kapılardan
Kaç dönemin acısıdır üstümüze kapanan.

Yarım kalmış ezgiler gibi küskün dönemlerin
Çocuklarıyla birlikte kendini arayan memleketim.

İzmir'in alındığı günden beri
Kurtuluşunu bekler.

KÖYKENT

Ben o acıları yontarken içimde
Sesinizin yağmurları ormanlarıma boşandı
Yörüngesine sığmayan yıldızlar gibiydiniz.

Çoluk çocuk mahallemize gelende.
Yeni kitaplar çıkardık yorgunluğumuzun denizlerinden
Umut mavisi tulumlar giydiniz.

Alanlar şarkılarınızla donandı.

CEVİZLİ'DE BİR KONDUDA

Cevizli'de bir konduda
Çaresiz gözlerini çocukların
Duyuyorum, duyuyorum.
Sorular geliyor ardından
Arıyorum, arıyorum.

Açıldı kapı, kapandı sevgi,
Ne kilitler girdi araya.
Cevizli'de bir konduda
Yüreğimde kaldı elleri
Görüyorum, görüyorum.

Biliyorum, ne var ne yok dünyada
Bileklerimizi, bilincimizi...
Cevizli'de bir konduda
Kopmuşum tezgâhımdan onlar gibi
Yürüyorum, yürüyorum.

Sayılar gibi hızlana hızlana
Akıyor ayrılıklar boyunca.
Cevizli'de bir konduda
Kırkıncı gün bu gün
Kırk birinci gece.

Sevkiyat düdüğü çalar gibi
Geliyor tren, geçiyor tren.
Galiçya'da mı, Kore'de mi, Yemen'de mi,
Haber yok benimkinden.

SORULUNCA

Denizler sorarsa
En mavi kaygılarını açarak önümüzde
"— Nerde benim esinlerim,
Nerde sen?"
Güzelle bakalım kendini.

Coşkusu sularında rüzgârlanan
Irmaklar sorarsa
"— Nerde benim yarışlarım,
Nerde sen?."
Sürükle bakalım kendini.

Çocuklar sorarsa
Yaşamları yüreğimizde dokunan
"— Nerde benim sorularım,
Nerde sen?."
Bütünle bakalım kendini.

Ölüler sorarsa
Silâhların kazdığı çukurlardan
Gözleri açık giden
Ölüler sorarsa bir gün
"— Nerde benim yaşamım,
Nerde sen?.."
Yanıtla bakalım kendini.

Çağların bulutlarında resimlenen
Kitaplar
Sorarsa gözlerine gözlerine bakıp
"— Nerde benim yazdıklarım,
Nerde sen?."
Somutla bakalım kendini.

Ve her biri yüzyıllar süren
Karanlık bir takım geceleri
Dirençlerinde sürükleyen
Mahpuslar sorarsa...
"— Nerde benim suçluluğum,
Nerde sen?.."
Temizle bakalım kendini.

HARUN ARKADAŞIN DİRENCİNDE

46'dan 51'den, 72'den
Fışkıran sevgi dalları gibiydi
Özgürlüğü bilincinde büyüyen
Duyduk Harun arkadaşın direncinde
Ölümün bile üstesinden geldi.

Kuştu en gencimizin göğsünde ürperen,
Kilitlendikçe üreyen sevgi.
Kitaptı, fabrikada, tarlada, mahpushanede
Okuduk Harun arkadaşın direncinde
Ey adını beraberliğimizden alan öğreti.

Dalgalanır bunca ses evrende
46'dan 51'den, 72'den
Koşup gelen ellerin güzelliği
Ölümsüzlüğü ölümünde yaratır gibi
Yürüdük Harun arkadaşın direncinde.

ÖLÜMÜ YENSİN DİYE BEKLENEN

Soluk bir bayram yaşamış gibi hüzünlü
Daha dün yürüyen, konuşan, düşünen...
Sessiz bir sitemle bakıyor resimlerden
İnsan gözlerinin en mahzun gülü.

Karanlığın aydınlığı kuşattığı bu yerde
Daha dün ölümü yensin diye beklenen...
Kitaplarını koparmışlar elinden,
İnsan güzelliği kanlı çarşaflarla örtülü.

MY LAY BAYRAĞI

Karanlığı bilen gözleriyle
Bir dirence doğru çoğalırken
Her gece kemiklerine kadar titreyen
Milyonla köyden biriydi
Askerlerin savaş haritalarında.

Şimdi bir rüzgârla korku içinde
Sonra bir akarsuya yengin
Ağaçların altında kendini sora sora
Ölmekle, ölümsüz düşüncelerin
Sıkışıp kalmış arasında.

Evlat kokan sesleriyle çocuklar
Bilinmez hangi türkülerle çocuklandı
Nasıl büyüdüler yaşamaya
Kimbilir nasıl getirdi onları
Sevgi yolunda tükenmiş yılların anaları.

Sensin bölen bu geceyi
Kendi şafağına doğru giderken
Utanmaz bir borsanın tetiğini çekerek
Doğayı kirlettiğin parmaklarınla
İnsan seslerinin kanına giren,

Milyonla köyden biriydi
Yasaklarda bayraklanıyor şimdi.

ACILI BAHAR

İpini kopardığım yılların ötesinde
Bir cigara içimi konaklamak isterken
Düşlerimin haziran denizleri
Vurur kayalara, dökülür kayalardan
Hangi dalgaya tutunmaya çalışsam
Nereye çevirsem gözlerimi
Şaşıyorum kendi kendimin ardından.

Neredeydi, nasıldı, ne zamandı
Yaşamın çizdiği unutulmaz yollardan
Görülmemiş sanılarla geçip gittiğim
Tutkuların mevsimlik çiçekleri
Kokulardan kokulara uçururken beni
Avucumda bir özlem susuzluğu kaldı
Ses gibi, ışık gibi ölümsüz duyarlıklardan.

Arasaydım, arardım bütün bileşimleri
Gizlerinden, giysilerinden soyutlayarak
Ne sorular sorardım düşünüyorum da
Pencereme yansıyan yaz akşamlarında
Evreni koynuma almışım gibi
Yaratsaydım, yaratırdım belki
En güzel öpüşlerle dudaklarından.

İpini kopardığım yılların ötesinde
Yalnızmış gibi, bir umarsız, bir duygusal
Acıya düşmenin son resimlerinde
Sırçaköşkler, masallar, varsayımlar
Bir bir yıkıldıkça böyle
Ellerim bilekten koparılmış gibi
Canımın hiç istemediği bir yere
Akıp gidiyorum damarlarımdan.

SESİ KISILAN FENER

Ben bana rastladığım zaman geceleri
Uyku yalnızlığına düşerken
Koparılmış gibi anamın göğüslerinden
Yırtıcı kuşlar aldı sesimin gücünü
Susamış gözlerini gözlerime diken

Dal gibi boynum döktü yapraklarını
İlk rüzgârın esintisinde
Ve düştüm şakaklarımda başkaldıran
Bin düşünceye doğru
Doğmaksa, yaşamın neresindeydim
Ölmekse, hangi açmaza kapanmaktı bu

Ben bana rastladığım zaman geceleri
Öteki kapıların ardında kalarak
Baktım en aşağı düzeylerimden kendime
Olmadım bir türlü, içime elvermedim
Döndüm durdum sabahlara kadar
Dünyanın ateşini alnımda duydum.

Varın gidin, boşaltın beni,
Ya da yenileyin beni ışıklar kesilmeden
İçimde yankıyan karanlık köşeleri
Yıllar yılı bu gözlerle gördüm.
Sora sora hep aynı sorular çemberinden.

Ben bana rastladığım zaman geceleri
Bu yuvarlanmayı sırtında taşıyan
Kuytu kahvelerinden, kederli
Bakışları vurdukça onların
Sallandı fenerlerim rüzgârlarında
Koyacak bir yer bulamadım kendimi.

YÜRÜRKEN

Uzaktayım, içimdeki bir noktadan
Bakıyorum içimdeki o noktaya ulaşmak için
Çocuk gözlerim gözümde kalmış gibi
Coşku dağlarının aşınmaz yıllarından
Duyuyorum açıldığını bütün doğanın
Ağaçlar dalları ile ürperiyor
Göğsünün sıcaklığında emzirirken beni.

Uzaktayım, kafamdaki o kitaptan
Arıyorum, kafamdaki o kitabı parça parça
Son büyük dalgam denize vurmuş gibi
Kopuyorum ilk çağrımın dalgalarından
Dargın bir bahar gibi kapanıyorum
Hangi bir kıyıda görsem kendimi.

Uzaktayım, içimdeki o yaşamdan
Yürüyorum o yaşama gözlerimle,
Eski bir karanlığın arkasında ağrıyan
Bir cigaraya hasret karakol geceleri
Kafamda çatlayan bir damar gibi
Durup durup yeniden kanasa bile.

O GÜN, O GECE

Düşündüm bütün düşüneceklerimi
Yaşadım acılardan acılara
Duydum sevinçleri, hüzünleri
Kaldım umarsızlıklarda
Direndim,
Yeniden hücrelere kapanmış gibi
Düşledim uykuların karanlığında
Aradım us aydınlık iken
Bekledim anaların sabrında
Duygulandım gençliğimi yaşar gibi
Yiğitlendim türkülerimden
Düşündüm, yaşadım, duydum...
Yürüdüm gözlerinizin ardında
Uzanmaya çalıştım ellerinize
Donandım sesinizi, bilincinizi.
Kırk yıllık ağacımın damarlarında
Fidanların kıvancı atıyor şimdi.

BORÇLU

Yorulmaz bir sabırla bata çıka
Denizlerin altından, tünellerin içinden
Maden kömürlerini koparır gibi

Koşup durduğum sözcüklerin peşinden
Getirebilseydim kendimi
Ölümün gözlerine baka baka.

EGE TOPRAĞININ İNSANI

Arıyor Ege toprağının insanı
Gazi dağlarında ülkemizin
Yontularda büyüyen bir kenti sorar gibi
Arıyor, gelecek yollarının yolcuları
O ne gönüldeş, o ne sevecen.

Evrenin koynunda saklandığı yazlara doğru
Sevgi asmalarında renklenen
Hasretleri gözlerinde yaşar gibi
Hangimize bakıyor öyle
Posta trenlerinin durduğu
İstasyonlardan geçerken.

Geliyor Ege toprağının insanı
Köylerden, sokaklardan, bahçelerden
Uzun bir düşlemeyi gerçekte duyar gibi
Geliyor, çok çekmiş yılların yolcuları
Yaşamın zincirlerine kilitlenmeden.

BEN BURADAYIM

Yaşadığım uzak dağları
Çantama doldurdum da geldim
Nice kasabadan getirdiğim
İnsan gözlerini
Erimiş güneşlerin altında taşıya taşıya
Dayandım kapısına çağların.
Bir evler köylendi topraklarımda
Bir köyler çeliğime su verdi
Dağıldı şaşkın bakışları rüzgârımda
Tekfurlarla sultanların
Gaziler bir ağızdan yiğitlerken beni.

Söyle, nasıl resimler çizdim bulutlara
Deniz çiçeklerini bile kıskandıran,
Sesim nasıl seslendi salkım saçak
Söyle, nice dağlar savaş verdi bende,
Nice ırmak yatağımda doğum sancıları çekti.

Dayandım mahzenlerin karanlığına
Taş taş surlara işledim çilemi
Bir düşün gibi parçalandım evrenimden.

Ambarlarında toprağımı alıp götüren
Yelkenleri delik deşik kalyonlar
Hangi deniz mezarlığında bilinmez şimdi,
Ben buradayım.

BALIKESİR TOPRAĞINDA BİR AKŞAM

Suları gördüm... derin, kaygısız, hoyrat.
Hangi dağdan koparıp gelmişse özgürlüğünü
Ağaçlar nasıl özümlenmiş ki çılgınlığında
Şarıl şarıl götürmeye bakıyor kendini.

Suları gördüm; şimdi sevdalanmış gibi içtendiler
Eski türkülerle çağdaş, yeni hüzünlerle yorgun
Belki savaşlar gördüler kıyılarında
Otsuz ocaksız köylerden geçtiler.

Gördüm, su gibi berrak, su gibi temizdi
Canı nereyi çekerse oraya...
Işığı avucundan dökülen dünya
Ayakta durmayı ondan öğrendi.

Geceliydim, kaygılıydım, yorgundum,
Balıkesir toprağında bir akşam
Aylardan nisan güzeli,
Suları gördüm, yenilendi umudum.

Yaşadıkça

YAŞADIKÇA

Parmaklıklar arkasına kapanmak nedir gördük
Yargıç nedir, yargı nedir, yargılanmak nedir gördük
Kaç dönemin ağrısı vurdukça gözlerimize
Bin yıl yaşamış gibi, yaşlanmak nedir gördük.

İLK GENÇLİK

Önce hapistim, sonra işsiz
Daha sonra kırk bir numarada
Uykuya dalarken geceleri
Yuvarlanıyor sanırdım kendimi
Yıldırımlar çarpmış gibi ilkyazımda.

Ve serin düşüne uzandığım ağacın
Bir meyvasını koparamadan daha
Kimselere okuyamadan içimi
Önce hapistim, sonra işsiz
Daha sonra kırk bir numarada.

SORUNCA

Neyin ağacı bu, yeşerir gözlerinde
Neyin dünyası bu, vurur dallarına geceleyin
Neyin sancısı bu, ağrısı içimize çökende
Neyin umudu bu... başımızı dimdik tutar bizim.

UZAKTAN

Belki de bendim o... sözcük sözcük, parça parça
Sokakları kirlenmiş bir kentten utanarak
Çocuklardan çocuksu ve düşlere yengin,
Yüz bin gecesi usunda basılmış gibi yorgun
Belki de bendim o duygularına dokuna dokuna.

BABAMI DUYDUKÇA

Sultanahmet mitinginde çoğalarak
İşgal edilmiş bir İstanbul'a karşı
Gözleriyle isyan ediyor gözlerimde
Şehreminili Mehmet Salih Binbaşı.

Yeni acılar duydum, yeni çağrışımlar
Kalpağında, bakışında, mavzerinde
Çocuk günlerimin avuntuları
Kurtuluş savaşı resimlerinde.

Yasaklar nereye kilitleyecek bu duyguları
Binbaşım yazıtlardan kopar da gelir
Umarsızlığın şarkısına kapıldığım akşamlar
Sarı kara bir mahpushane hücresinde.

ORADAKİ

Susmuş dağların taşların ortasında
Bin köyün adamından biri gibi
İçinde hasretin karanlık ezgileri
Duvarlara daldıkça mutlaka.

Gözleri gözlerimde kaldı,
Ağrıyor düşüncesi şakaklarımda.
Gördüm, gerçeklerle düşlerle ardarda
Direncinde sakladığı yaşamı.

Parçalanmış bir geceyi solurken
Destanında yiğitlenmişim gibi.
Duydum acılardan kalma ellerimi,
Kan içindeki ellerinin yanında.

ORADAKİ

Kendi uzaklığımdan kurtularak
Hüküm giymiş dizeler gibi
Çıktım parmaklığımdan
Kendimde duydum ellerimi.

Nicedir sessizliğimde kanayan
Acımın yorgun yüreği
Dirençlerin yıkımların ardından
Eski kaygılara götüremedi beni.

Defterlerim, kitaplarım, kalemim
Güzelliğin ustası, umudun da ustası olan
Açıldı geleceğin çocuk bahçeleri
Geceye doğru ranzamdan.

KARŞIDAN

Sen bana türkü yaktığın vakitler kederlenince
Ben sana ağlıyorum demektir
Kaç kapı kilitlendi, kaç pencere kapandı,
Uykumuzla boğuştuğumuz bu kadar gece.

ORASI

Sular ışık çiçeklerine dönüştü
Göğüs bağır açıldı evrende
Bir yiğit coşku dolandı gönlünü
Bu bahar da o pencerede.

ORADAKİ

Ne anlattımsa yaşadım
Yazında göremediniz daha
Akşamdım, akşamlarımda yarasalar uçuştu
Sestim, ulaşamadım sazlarınıza.
Ellerimde kaldı duygularım.

Burada gecemde kendimleyin
Düştüm kalktım dünya ile
Gözledim fenayı fenayı
Bir insandan bin insana
Uçtum gittim koşar adım.

ACIMIZI DOKUYAN

Her kitabın çağrışımında var olanlar
Fukara meyhanelerin puslu camlarından
Birşeyleri arar gibi görünenler
Bir bardak şarap gibi
İkram ederek kendilerini
Ne odalara doğru azalmadan
Ne silahlara doğru koşar adım
Ölümün gözlerinde yaşamaya gülenler.

Sizdiniz daha önce başka kavgalarda
Acımızı dokuyan tezgâhların ardında.

Benden Bize

YARIŞ

Durdum baktım, yaratmaksa yaratmaktı bu.
Deniz sendeyse rüzgâr bendeydi
Ağaç sendeyse güneş bende.
Çağların birbirine hayretle sorduğu
Güzelliğini tekrar sandığımız yenilikler bendeydi.

ANI KÜSKÜNÜ

Nezamanki bir istasyonu,
Bir tramvay durağını
Daha dünmüş gibi bularak gözlerinde
Nedir bu dalgınlığa düşmeler,
Sonra o yalnızlık aramalar.
Olur olmaz saatte.

Tam da soluklarda cigaraların ağaçlandığı,
Saçların ağarmaya başladığı günlerde
Anıları yaşamaya heves mi kaldı,
Dursunlar durdukları yerde.

17 EKİM 1973

Sensin sen... bu kadar Selma olarak
Bunca yıl seyrede seyrede bitiremediğim
Doğanın giysilerini giyinerek soyunarak
Bana hangi ışıklarla ödüllenmişsin sen.

KIRGIN

Kaybolmuş bulutlarımda kaç gecedir
Ben bile dağılırken unutulmaya
Tükenme korkusuyla boğuştum bir süredir.
Gücümün kaynağından damlaya damlaya.

Sussam bile karanlık bastıkça kendi kendime
Baksam bile herşeyleri yaşamış gibi doygun
Sorsam bile hangi kadın, hangi adam,
Düşünsem bile hangi çocuklarla geldim bugüne

BEN VARKEN

Yorulmak mıydı
Sessiz oyunumun geldiği nokta
Denizini arayan bir ırmak gibi
Duydum, aktığım geceleri
Yaşadım, içime yazdım,
Soluğuma dar gelen bu odalarda.

Yazdım, karanlıklar arkasında
Susmaya tutuklarken kendi kendimi.
Bir yalnızlığa yalnızlıkla karşı koyan
Gözlerimde görünmez bir sabırla
Yazdım ekmek kokan ellerimi
Çağların kanattığı topraklarımda.

Kafamın içinde kimi çıngıraklar
Yılların ağrısını çalarken
Yeni bir umudu yaratır gibi
Gölgemin gerçeğinden duvara düşen
Umutlarım ayağa kalkıyor şimdi
Ben varken var olacak bir yaşamda.

DÜŞLEME

Bir aşkı açarken bahçemde sözcükler gibi
Yaprak gönenir, kuşlar sığmaz önceki havalarına
Bir telaştır dolanır gökyüzlerini
Onca yıldız çıldırmış gözlerle bakar bana.

Böyle çocuklaştıkça ben, çocuklar kadar yeni
Ne varsa çevremde gizlemeden içyüzlerini
Dökülürler içtenliğimin aynalarına.

Ege Dalgalari

O ANDA

Bir ses vardı, bir koku dünyaları andıran,
Ne duygular, ne istekler şımarıyor göğsünde...
Yarattığın hevesi çok görme bize,
Bir tadımlık zamanı esirgeme ey coşku.

NEHİR

Tutkular mı bu yarışta başı dönmüş, esrik
Geçilmez bir saniye ile yan yana artık
Zaman ve koşul unutulmanın son sürecinde
Kırık dallarla birlikte denize vardık.

NASIL OLSA

Bırakılmış gibiyim özgür, uçarı
Ötelere sürgünüm, mavilere egemen
Bir keyifle çıkıyorum dağlardan yukarı
Ver elini bulut, tut elimi çizgen.

Ölü yılları eskinin, servilerde kaldı
Yeni gölgeler yansıyor benden bana.
Ey gözümüzü alan renk şarkıları,
Ey beni rüzgârlara bindiren uçurtma.

Düşünle aradım, kaygıyla bekledimdi
Ne acılarda kendimi saklaya saklaya...
Bir güz meyvası gibi param parça düştü,
Yorgun avuçlarıma oyunbaz dünya.

KALAN

Kaç yıl oldu, hangi dönemdi
Dağılan bir mevsim gibi havada
Duyarak yakarışların acıyan gözlerini
Çizdim yalnızlığımın duvarlarına

Belki savaştan da önceydi
Evlerin umarsız pencerelerinden
Başka sesler aradıkça ellerimi
Çocukluğum gitti, duyarlığı kaldı bana.

DÜNYA

Sonra şiir
Sürükler bir akşam denizinin kıyılarına
Yaşlanmış bir çocuğun gözleriyle bakarım bakarım
Dargın anılar gibi susmak isterim sana.

DÜŞLEME

Delişmen bulut çiçekleri mavilenmiş, sevdin mi
Çatlamış sabır, çılgınlığa dayanmış, gördün mü
Evrende bağdaş kurup oturdukça gölgem
Uzak uzak güneşlerle gönenmiş, duydun mu...

SONU OLMAYAN

İnancın umuda dönüştüğü yerde bile
Kuşkuyla dallandı ağaçlarım
Güzeldi yeniden bakmak herşeylere.

Yeşilliğin ıssız esinleri arasında
Ne yaratış hevesleriyle çiçekten tohuma
Ölümsüz düşüncelerle başbaşa kaldım.

SAKLANMADAN

Sorularla yargıların kafa kafaya verdiği
Paslanmış bir dünyanın tepesinden
Aradım, elimde bu gözleri kalan adamı
Çocukluğu, gençliği sokaklara çizilen.

Yılların hoyratça paramparça ettiği
Tutsaklığından, mahpusluğundan, özgürlüğünden
Boyundan güçlü gölgelerin peşinde belki
Adımların gerçeğine yürürdü yürürken.

N'APARSIN

Doğaya borcumuz var... ödenecek n'aparsın
Azalıyoruz, azalmak da gerçek n'aparsın
Yıllar yılı giyilmiş bir gömlek gibi,
Eskitiyor yaşam bizi, eskitecek n'aparsın.

ARARKEN

Sonra yorgun düşerdim
Eski bir odanın karanlığına doğru
Çağları taşımış gibi yorgun
Şakaklarımda içini çeken
Sözcükleri duydukça bir bir
Kalemlerle kâğıtlar bırakırdım ardımda.

Akıntıya çekilen bir kürek gibi
Umarsız
Ve nereye kırılacağımı bilmeden
Kalabalıklar yansıdıkça yalnızlığıma
Beklerdim
Birşeyler çoğalır diye benden.

Olmadık biçimler
Sorardım
Hangi ışık düşse duvarlarıma
Nazım'ın Kafka'yla kederlendiği
Bilinmez köşelerden.

ELDE KALAN

Bir gün Ege dalgalarında
Söndüm parıldadım da durmadan
Düşünce düşünce yandım evrene
Kaldım, boşlukta yüzer gibi bir zaman

YAŞAM BOYU

Şu ihtiyar kalabalığın ortasında
Özgürlüğe, hasret, güzelliğe yangın...
Erdem ağaçlarına nice fenerler yaktım,
Görülmemiş esinlerle düşe kalka.

EGE DALGALARI

Denizdi kıyılarında sürüklendiğimiz,
Solmayan, eskimeyen, yalnızlığını sarhoşluğa vuran deniz

Değişik uyumları içinde batı rüzgârlarının
Delikanlı dalgalarla dalga geçiyordu baktım.

Duyulmamış şarkıları soluğunda çıldıran
Ey tadı düşüncemde yeşeren kavram

Gençlik gibi yalnız düşlerle kelepçeli
Yaşamın arkasına düşmeyen özgür elleri

Coşkusunu çizdikçe bu rüzgârların
Görülmemiş boyutlarla bildik çıkardım.

Benimle gülerdi bu renk, bu çatı,
Sustuğum yerde evren bile durmayı arzulardı.

Vardık, sabırsız dönüşümler içinde sürekli
İnbat bile saçlarımıza değinemezdi belki.

Vardık, bakışla, düşünceyle, dalınçla
Geceyle sarmaş dolaş, şafaklarla kolkola.

Öyle bizdendi ki kıyı çizgisinden ötesi
Mavi içinde yiter, mavilerde bulurduk kendimizi.

EGE DALGALARI

II

Şu saniyelerle gelip geçen gerçeğimsi masala
Söz bir takım görüntüler getirir olsa olsa.

Bu sonrasız gidişe evrenin bile yetişemediği
Ey görkemli dönem, ey delikanlı çocuk delişmenliği

Bu mu bir dalgadan bir dalgaya uçanda
Değişmeyi dizelere dönüştüren yaşamda.

Yazıtlarda bile sözcüklere borçlu kalan eskiden beri
Usun dağlarından kaynaklanan coşkun nehirleri

Anladım, geçtiği yerde söğüt dallarından yontular bırakarak
Benimle birlikte denizlere ulaştıracak.

Anladım, Ege dalgalarında biriken sevecenliği;
Rüzgârıyla birlikte geliyor görüntünün gerçeği.

ÇOCUKLAR

Kurtulup ana kucağından
İlk adımlarının tadına varan
Çocuklar ölümsüzlük çiçekleri...
Benzetilerin yorulduğu aşamadan,
Göründüler yağmur sonu ışıkları gibi.

ŞİİR

Duyduk yaşadığımız her aşamada seni
Ne sonsuz çizgendi o, önümüzde açılan
Aldın götürdün bizi yarattın arıttın bizi,
Sözcüklerin tezgâhında esinlendiğin zaman.

ŞİİRİSTAN

Sözcüklerle büyüdük, ezgiler yarattık
Düşlerle saltanat kurduk, benzetiler yarattık.
Kurtuldum sandığın gün Pir Sultan Abdal'dan
Sevdamızla Yunus hüznümüzle Fuzuli'ler yarattık.

SOYAĞAÇ

Bir dalında yüreğimin kuşları var
Uçuşur, esinlerin ardından gelir.
Bir dalı derviş Yunus'a çıkar,
Bir dalı Galip Dede divanından gelir.

Coşkuların beslediği esinler
Korku dallarında titremesinler,
Sabrım var.. evrende kendi sesini dinler
Sözüm var.. sözcükler dergâhından gelir.

Bir Yürekten, Bir Yaşamdan

HEYBE

Doğumu Antalya'dan getirdim,
Yenikapı'nın bilmediğim bir evinden...
Binbaşım yeni gelmiş cepheden,
Anam en güzel yaşında.

Çocukluğu Topkapı'dan getirdim,
Tarhana çorbası kokar.
Bir gecesini görsem yetimliğin aynasında
Anıları durdurmak gelir içimden.

İlk gençliği İzmir'den getirdim,
Özgürlük sözcüğü yetmez anlatmaya...
Nasıl sığmış avuçlarıma koca dünya,
Kitabın biri insan, biri ben.

Denizli'den getirdiğim
Mahpushane işi bir fotoğraf..
Kayar gider belleğimden,
Ne kadar yattım, ne zaman çıktım, ne zaman girdim?

Balıkesir'den yüz köyün adamını getirdim
Gözleri hüzün çiçekleridir
Kimi kuşkuyla bakar yüzüme,
Kimi kardeş bilir beni.

Kadıköy'den kimi getirdim bilirsiniz,
Yılların eskimeyen şiiri..
Yeni çağlara birlikte yürüdüğüm,
Bilmediğim çağlardan gelen.

DALGIÇ

Kendi denizlerimin dalgıcıyım ben
Bir alışkanlığı sürdürür gibiyim belki
Soluğum son aşamalarına geldi
Geçtim durdum bilincin dehlizlerinden.

Bahçeler mi yoktu, eski ve yeni
Şarkılar mı yoktu, anılara benzer
Gemiler mi yoktu küsmüş yelkenleri
Gözümün önünde eriyip gittiler.

Bilirdim çizgen neresiydi, yol neresi
Dalardım mavilerin güneşle buluştuğu yerden
Hevesleri, coşkuları, sevinçleri
Ben yaratmışım gibi dökerdim içimden.

Ne varsa doğayla aradığım uyumda
Çiçeğe durmuş ağaçlar gibi iyimser..
Ve sesinin masalında sevdalı,
Bize özgü sözcükler getirdim koynumda.

Kendi denizlerimin dalgıcıyım ben
Bir alışkanlığı sürdürür gibiyim belki
Soluğum son aşamalarına geldi,
Gidiyorum içimdeki sesin peşinden.

AL BENİ SEVECENLİĞİNE

Ben sevdayım, al beni sevecenliğine
Ben gülüm, dallarına aşıla beni
Çocuğum ben, göğsünde büyüt,
Umudum ben, düşüncende geliştir.

Acıyım, gerçeği ararsan bende,
İnancım, coşkuyu yaşarsan bende.

BENDİM

Dalgalanmış deniz bendim kendi içimde
Sonra yorgun düşmüş denizlere dönüşen
Ormandım,
Ağaçlarım düş ağaçlarından sıktı.
Tan yeriydim
Göğsüm bağrım payını aldı güneşten
Yanım yörem aydınlığa çıktı.
Gece de bendim
Uzak uzak yıldızları getiren
Su da bendim tarlanızda
Elinizin altında kitaptım
Pencereydim odanızda,
Kurşun geçmez dizeler çiçeği
Özgürlüğüm benim
Canımın saksılarında büyüdü
Ayıplara gömülen çağınızda.

SEVGİ ORMANI

Bu sevgi ormanında
Ağaçlar gözlerimin içine güldüler
Soluğumda yeşiller çiçeklendi.

Bunca yıl özümsediğim güzel şeyler
Kirlenmiş suları arıttı denizlerimde
Garipliğimin gökyüzüne yeni maviler geldi.

Ve acıdan çatlayan damarlarıma inat
Yeni soluk yatakları yarattı yüreğimde
Sevecenliğin yarattığı hayat.

ELİNDEYKEN

Bu görmüş geçirmiş çınar
Ve keyfince akıp giden su
Yollarda çocukluğumun kokusu
Küpelenmiş ıhlamurlar.

Yalnızlığı koluna tak
İçine çek baharı...
Hayal kur, düş gör,
Elindeyken yaşamak.

YOK MU BENİM ŞİİRİMİ YAZACAK

Var mı benim şiirimi yazacak
Soluğum düşünce gücünden
Hangi kavgada kanadığı bilinen
Yorgun ellerimi, yüreğimi yazacak.

Benim bu.. Buraya kadar getirdiğim,
Yıllar boyu acıların ateş dansında.
Ölümünü arayan bu çağın ortasında
Usanmadan çeliğine su verdiğim.

Benim bu.. Gözlerinde evrenin fenerleri
Yoksul evlerin camlarında ışıyan
O yanı gömütlük, bu yanı zindan
Direnmenin ustası, çilenin piri.

Yok mu benim şiirimi yazacak.
Soluğum düşünce gücünden.
Hangi kavgada kanadığı bilinen
Yorgun ellerimi, yüreğimi yazacak.

ELİNDE SENİN

Gecenin karanlığında bir yol bul
Sokağımı ara, yokuşumdan in
Gölgemi görürsen penceremi vur
Anıların feneri elinde senin.

Bezginlik mi saran kentimi,
Burama kadar dayandı işte...
Mağaralara kapanmış gördüm kendimi
Haramiler arasında bütün gece.

Neydi bildik acılarla gelen,
Kapattı kapımı, penceremi...
Işığımı söndürdü, tuttu elimden,
Sayrılıksa bu, n'apacağı belli mi.

Gecenin karanlığında bir yol bul
Sokağımı ara, yokuşumdan in.
Gölgemi görürsen penceremi vur,
Umarların feneri elinde senin.

BURDA KALAN

Anımsama yeter mi
Bilirsin sen...
Kalan kaldı arkamızda
Bir defa geçilen yollar gibi
Unuttuğumuz günler
Nerde şimdi,
Nerdesin sen.

Beklemekse bekledindi
Eksile azala..
Yürümekse yürüdün,
İyi kötü zamanlar gördün
Saatler durmadı,
Trenler bastı gitti
Burdasın sen.

KALIR

Her sabah yeni bir adam
Doğmasa içimde
Yaşam mı değişir,
Adamlar mı kalır.

Yürekten duymasam
Başka bir gün olduğunu
Kan mı gelir damarlarıma
Elde umar mı kalır.

OZAN

Titreyen gölgeler gibi duvarda
Yalnızlığın kuşları kanat çırparken
Geceler nereye uzar
Acılar nerede birikir
Ağıt mı yakılır,
Türkü mü söylenir
Bir ben duyarım bu diyarda.

Hangi tren geçse, hangi tren
Güneye mi gider, doğudan mı gelir
Kış günleri uzak istasyonlarda
Unutulmuş resimler gibi dargın
Bakarlar eskimiş pencerelerden
Gözlerinde biriken sitemi
Bir ben görürüm bu diyarda.

BEKLERKEN

Beklerdi
Galiçya'dan Yemen'den.
Bir mektup... yaşam umudu,
Ölüm haberleri geldi.

Beklerdi
Dumlupınar'dan, Sakarya'dan,
Bir mektup... kuşun kanadından,
Kurtuluş haberleri geldi.

Ben de bekliyorum
Düşünerek, yaratarak...
Ne gibi? Nasıl gibi?
Çileye boyanmış gecelerde.

Sen de bekliyorsun
Aç açık, içine kapanarak
Sen ne bekliyorsun,
Gözlerin pencerelerde.

ESKİ İSTASYONLAR

Eski istasyonlar
Eski hanlara benzer
Yıpranmış kapılarından
Ahmet çıkar
Mehmet girer

Cigara ve gurbet kokusu
Yakar gözlerini...
Ağır ağır geçer zaman,
Gecikmiş posta trenleri gibi
Dumanı içine işler

Basılmış seferberlik köylerinin
Hüznü çöker geceleri
Yalnızlığın boşluğunda
İçine yitme korkusu gibi
Karanlık duygular düşer.

EMEĞİN ÖYKÜSÜ

Kitaplar ellerimle öykülendi
Düşlerim vurdu şiirler denizine
Eski ezgilerle coşkulanan
Sesimdir, çağları delip geldi.

En güzelle en yaşayan
Gözlerimden aldı rengini
Meriç köprülerinde
Alın terim karıştı suya
Santim santim ellerimde büyüdü
Süleymaniye ve Aya Sofiya.

Kaç iklimin toprağı bağrına bastı beni
Ustalığıma kefil olur tarihler,
Kaç dönem içimde savaş verdi.
Utkularım çağımın türküsünü söyler,
O türküler tezgâhında dönüyor şimdi.

TARİHÇE

Ben de yaşadım, baba'nem de yaşadı
Seferberlik, mütareke, savaş...
Nasıl evden ocaktan olduk,
Çocuklar niçin yetim kaldı.

Ben de gördüm, baba'nem de gördü
Açlığı, kırımı, arkadan vurmayı...
Okuyup yazmadan önce öğrendim
Onlar nasıl yaşadı,
Bunlar niçin öldü.

AĞAÇLAR

Bilinmez biçimler çiziyor
Havada sesi...
Kimi çiçeğe durdu,
Güzellendi kimisi.

Çağları emziren toprak
Çöllenirken acıdan
Kimi kurudu kaldı,
Ölümü yendi kimisi.

ELLER

Çocukluğun Topkapı'larındaki
Terkos çeşmelerinde
Bir çocuğun elleri üşümüşse soğuktan
Nasıl da çağırır yanına beni
Ellerini avuçlarımda görmek ister.

Gençliğin kordonboylarında,
Zeybeğimin elleri
Özgürlük resimleri çizerken havada
Nasıl da çağırır yanına beni
Ellerini ellerimle birleştirmek ister.

Acılar karanlık duvarlarında
Gözleri geleceği dokuyanların
Bilirim, umar arayan elleri
Nasıl da çağırır yanına beni
Gözlerimde yaşadığını görmek ister.

Tezgâhın hırçın kalabalığında
Soluğunu bile kendine ayıramayan
Yorgunluğun kardeşlik kokan elleri
Nasıl da çağırır yanına beni
Ne kadarım, nereye kadarım, bilmek ister.

YAŞAMI ATEŞE VERMEYİN

Bahçeler çiçek kokarken henüz,
Ağacınız varsa sizin
Masalınız varsa sizin
Masal ağaçları yapın kendinize
Seven şarkılar söyleyin.

Yelkenlere rüzgâr dolarken henüz
Deniziniz varsa sizin
Masalınız varsa sizin
Masal denizleri yapın kendinize
Yeni çizgenlere doğru gidin.

Kadınlar ana olurken henüz
Silahınız varsa sizin
Masal silahları yapın kendinize
Yaşamı ateşe vermeyin.

ŞİİRLER

Çilesine yandığım güzelliklerin
Kıyasıya yarıştığı bu yerde
Düşen benim gölgemdi suya
Soran benim gözlerimdi
Arayan bendim, tezgâhında gecelerin
Düşe kalka, güle ağlaya.

Şiirler ki uğruna buralara gelmişiz de
Nasıl yiter, nasıl kalır elimizde.

Yaşarım, direnç nedir, yiğitlik nedir
Hangi tren kayar gider raylardan
Ben neler görmeye başlarım
Duyarlığım nasıl gelişir
Aynama ışıklar yağdığı zaman
Yaşarım, direnç nedir, yiğitlik nedir.

Şiirler ki, umar bulur geleceği düşleriz de
Kimi yiter, kimi kalır elimizde.

Dizeler güzeliyle birlikte gelir
Anamın yemenisindeki süs çiçeği
Gelinlik kızların sandığında çeyiz
Küçücükten kulağıma söylenmiş masal
Gücümün bordasına vuran deniz
Dizeler güzeliyle birlikte gelir.

Şiirler ki uğruna hapislere düşeriz de
Hangisi yiter, hangisi kalır elimizde.

Benden Sor

GENÇLİK

Irmağımda başımın döndüğü yıllardı
Geçtiğim her yerde benden bişeyler kaldı.

Benimdi tüm ağaçları düş ülkemde
Serüvenlerle sarmaş dolaş ülkemde

İlkgençliğin gizleri coşkuya dönüşürken
Yaşama bir yelken gibi açıldığı sezilen

Unutulmaz sevinçlerin peşindeki
O adam, özgürlüğünü bana yedirdi sanki.

Irmağımda başımın döndüğü yıllardı,
Geçtiğim her yerde benden bişeyler kaldı.

GÖRDÜKÇE

Her gece, her gece nal seslerini duyduğun
Karanlığın döl yatağında biriken bozgun

Bu kanlı düğünde susmak nedir bilmeyen
Cinnetin koynunda sesleniyor gibi gelen

Yenilgiler tohumu, korkunun kılıçartığı
Tarihin mezarlığına atılmış çöp sandığı

Yarasaların pelerinleri gibi çevreyi saran
Ölümcül zehirlerin kokuştuğu buhurdan

Hangi tomurcuğun kanına susadın da
Bela çiçeklerini büyüttün koynunda.

"SAHRAYI KEBİR..."

Sorar, kuşkulandırır... ezberime geçer,
Uykumu basar, içkiyle birlikte gelir.

Buharlaşan bir ırmaktır içime çöker,
Garip bir mum gibi karanlığımda erir.

Çözülen, parçalanan ne varsa dağlarımda,
Acımış çiçekler gibi heybemde hüzünlenir.

Ben miyim kendi özleminden yetim kalan bunca yıl,
Bu baldıran ormanı, bu sahrayı kebir.

BENDEN SOR

Bunca acının çiçeği içimde büyüdü
Mahpushane saksılarındaki baharı benden sor...

Kulak ver gecenin sessizliğinde ağan sese,
Ölümcünün böldüğü uykuları benden sor.

Silahlar doğanın yüreğini arıyor durmadan,
Bu kan kokusunun ürettiği soruları benden sor...

Gördük ki, türkülerin sonu yok dilimizde,
Kopup geldikleri dağları benden sor.

ARATIR

Eskimeyen aşklar gibi göğsünde çarparken
İçinin gökyüzündeki havayı aratır.

Uykuya en yakın anında insanoğlunun
Yörüngeye girmeyen bir dünyayı aratır.

Ustur düşünür, düşünmek istediği doğrultuda,
Özgürlüğünde aşeren sevdayı aratır.

Bilmem mi, böyle durduk yerde esen nedir,
Yirmidört saat geçmeden Selma'yı aratır.

Ağıtların Türkülendiği Yer

AĞITLARIN TÜRKÜLENDİĞİ YER

Ağıtların içimde türkülendiği yer
Kimselerin bilmediği yer

Eski yetim çocuk duyarlıklarından
Ağaçların ayakta kaldığı orman

Uğultusu korkuya mı dönüşür gene
Olsa olsa ben düşünürüm gene

Gizlerim bunca yıl kimsenin bilmediği yeri
Ağıtların içimde türkülendiği yeri.

EĞER

İşe sevgi karışsaydı eğer
Ana kucağını anımsardın
Sıcak, derin...
Kokusu dünya değer.

İşe acı karışsaydı eğer
Koltuğunda ekmeği
Yorgun dönen adama
Uzanırken ellerin
Çocuğu anımsardın.

İşe düşün karışsaydı eğer
Sözcükleri anımsardın
Abece'nden bu yana
Ne anlamı yiter,
Ne güzelliği...

İşe ozan karışsaydı eğer,
Ölüme acıkmazdı bu kadar ölümlüler.

HANGİ

Hangi dizeyi kursam
Sitem eder, gözlerimi arar,
Acısı yüreğimde vurur.

Hangi dönemi ansam
Oradan rüzgâr, buradan yağmur,
Üşümüş kalmış bahar.

HANGİMİZ

Bu gözlerin ardındaki insanı
Sen mi gördün, ben mi gördüm.

Taşıdı bunca yıl dünyayı sırtında
Yuvarlanacak gibi iki büklüm
Sen mi duydun, ben mi duydum.

Yanıyor göğsünün üstünde kurşun yarası
Ağaç değil bu düşen, insan yavrusu
Güpegündüz caddelerin ortasında
Sen mi vurdun, ben mi vurdum.

SEVİNÇ'E AĞIT YERİNE

Son defa nerede gördüm kimbilir
Belki Şevki'yi götürdüğümüz zaman..
İlk defa nerede gördüm kimbilir,
Sürgünler, hapislikler geçti aradan.

Son defa nerede konuştu kimbilir
Elinde hangi kitap, hangi dergi vardı..
İlk defa nerede konuştu kimbilir
Yüreğiyle Toroslu, sesiyle Adanalı.

Son defa ne düşündü kimbilir
Yuvarlanır giderken acıların bittiği yere,
İlk defa ne düşündü kimbilir,
Bakıp bakıp, adını seslenenlere.

KAN KUYUSU

Sözün gücüne inanmayı yitirmeden
Ölülerimizin adıyla birlikte içimde ürperen

Bir utanç gibi saran duyarlığımızı
Hapis yatmalara, sürgün gitmeye benzemeyen

Bu kan kuyusu.. uzak, korkulu, derin
Ne zaman alınacak elinden haramilerin.

BAKINCA

Gün ortasında karardı şehir
Kirlendi sokak, kapandı çizgen
Bela limanlarına döndü deniz,
Bu nasıl beğeni, ne biçim dümen.

Baldıranlar çiçeklenmiş bahçede
Havada zehir kokusu
Neye dokunsan kan içinde
Kan yağıyor gökyüzünden.

KİMLER

Sular kesilmiş ırmağımda
Ne kokular alıp götürüyor şehri,
Acım var.. boğazımda elleri,
Bir yürekten, bir yaşamdan.

Unutulmuş aynalar gibi kirli
Anılar da yansıyor bana..
Kimler uğramış ki bozguna
Hem yürekten, hem yaşamdan.

Dörtlüklerle

ARARSAN

Dağ yolları gibiyiz, uzağa düşeriz
Ararsan şiirin gurbetinde ara bizi.
Belki rüzgârımız ses verir bir dizeden,
Belki bir imgeye vurur düşlerimiz.

ACILARIMA YÖN VEREN

Ne zaman ellerim kirlenmişse yaşamaktan
Kendimi bıraktığım denizlerde
Bana dönüşümlerin türküsünü söyle,
Acılarıma yön veren kaptan.

YANGIN

Direnç çeşmelerinin aktığı o yangında
Duyarak sesinizin bile kavrulduğunu sıcaktan
Soluğun kesildiği yere geldim ağlamaktan
Kendimi ararken sana ulaştım aslında.

BURAYA KADAR

Gölgenin simgesi duvar ve tavan
Gerçeğin simgesi içimdeki adam.
Benimle geldi buraya kadar,
Benimle gidecek buradan.

BİRİLERİ

Hangi özlem ayakta tutar bizi
Büyüyen kentlerin sarhoş kalabalığında
Birileri durmadan bişeyler koparır bizden,
Birileri durmadan bölüp parçalar bizi.

ZORUNLU

Her gece, her sabah dünyanın kelepçesinde
Bir yanım acıları şarkıya dönüştürürken
Bir yanım hesap soruyor düşüncemde,
Niye benim gözlerim, niye benim kafam, niye ben?

DÜRBÜN

Buğulu aynaya yansıyor birbir
en uzaktakilerle en yakındakiler.
Elindeyse geçmişe doğru ilerle,
Elindeyse dürbünü tersine çevir.

BUNCA YIL

Bir güzellik başka birine dönüşsün
Kendinden kopanlar kendilerine dönüşsün
Bunca yıl heybemde topladığım sözcükler,
Duyarlığımla sevişsin, şiirlere dönüşsün.

SEVGİ RENGİ

Yörüngemde mevsimler donandı çiçeklerimden
Bulutlar kıskançlığa durdu aydınlığımda.
Toprağın hasreti dudaklarımda yandı
Erdem ağaçlarına su verdim bunca yıl,
Acının değirmenleri sevgi rengine boyandı.

BOZUKÇALAR

Es bakalım uyumsuzluk
Çal bakalım bozukçalar.
Bu dev sütü emen düzende
Çılgınlık nereye kadar.

ARARKEN

Yeşillerin griye dönüştüğü bu yerde ben
İçimde yaşlı rahibelerin hüznü.
Üşümüş serçeler gibi küçüldüm kaldım,
Mevsim ağaçlarını ararken.

UZAKTAN

Uzaktım, dargın gibiydim birilerine
Tek umut kendi kendimi aramaktı,
Akşam renkleri soyutlarken yüzünü,
Denize vurdum, o maviler şenliğine.

PENCEREDEN

Sofya'yı yağmurdan sonra gör sen,
Doğanın göğsünde sakladığı ışıklar
Nasıl imgeler yaratıp geçiyor,
Ihlamur dallarının küpelerinden.

KARADENİZ SEVİNÇLERİ

I.
Kafkaslara bile tepeden bakıp sana inerken
Özgürlük özlemlerini tutkuya çeviren
Dalga mavisi aydınlığın donattığı yapı
Demli kokular getirdi Rize'nin çay bahçelerinden.

II.
Doğaydı yükseldikçe değiştiren bizi
Doğaydı güzelliği şaşkınlığa dönüşen
Maviler Kafkas yeşilleriyle dalga geçti
Gözümün önünde bulutlarla sevişen.

ZOR GEÇİT

Dalgalarım kıyı arıyor dövecek
Kederden, acıdan, karabasandan..
Düşlerim bulut arıyor geçecek,
Ölüm bulutları arasından.

YORGUN YÜREK

Bir solukta yaşadım ve tükettim tümünü
Bir solukta gördüm elli üç yılda gördüğümü..
Sonunda yorgun yürek "duy.." dedi işte,
Sessiz sedasız gidilecek günü.

NİCEDİR

Nicedir soluğum rüzgârlıyor
Delinmiş yelkenleri.
Siz bana bakıyorsunuz,
Bırakıp ölenleri.

IŞIĞIMIN DAMARLARI

Şu görüntüye bak, gözün gönlün açılsın
Yüreğimin kayalarını gör, umutlan.
Al alacağını ışığımın damarlarından,
Duy duyacağını, özgürlüğüne kan gelsin.

GECE GÜNDÜZ

Uyudum hiçbiri silinmemiş gibiydi
Sözcüklerin dudağında kalan öpüşler.
Uyandım başucuma üşüştüler
Her biri başka bir sevdayı getirdi.

Uyudum coşkular sesleniyor gibiydi
Özgürlük türküleriyle yeni baştan.
Uyandım... saz, horan, çengi
Sabahımda yaşamı gülüştüler.

Uyudum bendim, uyandım ben
Eskimeyen anıların büyüttüğü
Bin yıllık yangını, kanlı düğünü
Yüreğinin dağlarında söndüren.

Ökselerin Yöresinde

MERDİVEN

Kırlarda dolanan bir sürgün gibi
Gerçeği yalnızlığımda aradım.
Kervanlar gitti, trenler gitti
Ben kaldım gurbetimde, ben kaldım.

İşte bak, kâğıdın bir köşesine çizdiğim
Silinmez dünyası kanayan resminde.
Çiçeğe duran mayısların birinde
Kalabalığın elinden tutuyor elim.

İşte kilit, kelepçe, pencere duvar
Bin yılın açmazını kendinde deneyen
Birileri coşkumu istiyor benden
Uzaya tırmandığım merdivende.

BİZE KADAR

İşte bir gün ki eskilere benzemeyen
Bulutların saçları bile suda.
Bu yeri, bu renkleri, bu zamanı
Başkaları da gördü Karya'da,
Çilelerin yumağında yaşamı seven.

Belki aşktı.. ölmüşlüğü yırtarak
Yatağına çekip alan seni beni
Bildik saat koyverince dümeni
Mevsimler gibi döndü dünyada
Kaç kadırganın peşine düştüğü merak.

Belki elimizde kalandı eskilerden
Ezgiye vurmuş duyarlıklar gibi.
Kırbaçların gizlendiği köşelerde
Doğanın bile çok gördüğü özgürlükleri
Kendine dönerek gönlünce seslendiren.

BİRİKEN

Bir de ben vardım elinden geldiği kadar
Sözcükleri sokağınızda arayan biri
Rüzgârdım.. ağacınızda dalgalandı sesim.
Çizgi oldum çocukların resimlerinde
Eskiyen karanlığa ışık getirdim.

Kaç gözyaşı gülü varsa dünyada
Hasretimin büyüttüğü sabırda güllendi.
Ölümcünün yarattığı korkuya inat,
Kuşku oldum, gerçeğe vardım sonunda
Ey en zorunlu geçit.. ey en büyük beklenti.

Dargın bir bahar gibi kapanıyor içine
İşte bu.. bildiğimiz öyküde sürüp giden.
Dağılmalar, çözülmeler, eriyen kafdağları,
Kalbim soluk al, sönen her bir damara karşın
Yaratmak zorundasın yeniden bir damarı.

Bir de ben vardım.. düşünebildiği kadar
Aldığı yaraya içerleyen biri.
Yaşarken görünenleri
Sorarken büyüyenleri
Yıllar yılı heybesinde biriktiren.

BİRLİKTE

Birlikte rüzgâra tutulmuş gibiydik
Esir, sahip mahpus ve gardiyan.
Atlayıp ezgilerin atlarına
Ulaştık düşlediğimiz çizgene kadar.
Belki bir bulut yağmuru yaşama çevirir,
Bir çiçek sevinirken tomurcuğuna.
O dervişler düşünür zamanlarını
Bilgelerle birlikte ayağa kalkar.

BİTMEYEN

Neyin sesidir bu
Geceyarılarına kadar.
Bu yitirip buluverme duygusu
Bir özlem çığlığı gibi
Birikir coşkularımda
Dayanır gelir, kapına kadar.

Neyin sesidir bu
İstanbul örtünür giysilerini
Evler gizlenir, sokaklar susar.
Tam şeytanın saati korkularımda,
Melekler şarkıma hazırlar beni
Gücümün sonuna kadar.

KORKULU TAKVİM

Heveslerin atına bindirdiğim
Doludizgin geçip gittin önümden
Korkulu öykülere boyandı takvim
Şurda gerçeğin kaldı, burda gölgen.

Odandı, kitaplarındı, gençliğindi
Günlerin aynasında tozlanır gider.
Seni nerelerde arasın şimdi
Akşam vakti yolunu gözleyenler.

ÖKSELERİN YÖRESİNDE

Her dize bir köprüdür şiirimde
Unutulmaz anılara geçilen.
Yıpranmış bir kıyıda yazlar göçerken
Özgürlüğüne sevinen denizin sesi,
Yazmışım yankıları kalmış cebimde.

Ökselerin yöresinde kuşlar gibi
Direnci dudaklarında ürperen.
Uçan, uçamayan, tuzağa düşen
Birini bekliyor çağın ölümcüleri,
Soluğuma düşman gibi tepemde.

SENİNLE

Söz yenisine dönüşüyor seninle
Sesinin tezgâhında türkülenirken
Ansızın bir gerçeği yaşar gibi
Denize vuran kıyıların güzelliğinde
Kuyulardan gökyüzüne egemen.

Seninle coşkuyu ve korkuları
Bir giz gibi sorularda yanıtlarda
Nasıl sevgiye boyardık bilsen
Mavinin kendine en yakın olanı
Ölümü yansıtmayan bulutlarda.

Su taşır gibi akşam çeşmelerinden
Yoksunluğu yorgunluğu bölüşen
On yedi yaş gerçeği masalında
Seninle Orhan Kemal'in sokaklarında
El ele tutuşan, göz göze gelen.

Seninle, ey beraberliğin güzeli
Oralarda, parmaklığın ardında
İhtiyar damarlarında çağın
Düşünceye sığmayan saniyeleri
Biz değil miyiz sırtımızda götüren.

ARARSAN

Doğanın gerçeğinden
Bir soluk gibi geçtik
Duyur kendi sesini
Sesimizi ararsan.

Ozandık, ezgiciydik
Irgattık, emekçiydik
Hüneri kendinden sor
Sazımızı ararsan.

Ellerim vardı.. senin de var
Yaratır, güzellendirirsin.
Zindanı saraya çevirirsin
Gücümüzü ararsan.

Acımızın ezgileri
Parmaklıkları aşar
Öyküler gerçeğinde
Öykümüzü ararsan.

Anca bunlar birikti
Dağarcığımızda işte.
Yolun burasındayız
Yolumuzu ararsan.

ÇOCUKLAR

I.
Her bir dalında memleketin
Açar bulut çiçekleri gibi narin
Elleri, ellerine benzemez
Olan olmuş gözlerine
Uzak, yoksul, yetim
Üstelik yedi düvele borcu var.

Neylersin, oyunları gülüşleri eksik kalanlara,
Çocukken çocukluğu bilmeyenlere.

II.
Dün babasını bekledi
Çocuklardan gizlenerek.
Bugün gene bekliyor,
Gözüne uyku girmedi.

Duraklarda, kapıların önünde
Kırılmış kolu kanadı..
İçi yandı beklemekten
Gelen olmadı.

Görürsek sabırları tükenmeyenleri,
Babaları yaşarken öksüz kalanları.

BAKIŞLAR

Hastanın bakışı, içimize işleyen
Bugün yarın söneceğini bildiğimiz
Göz göze geldikçe çaresiz kaldığımız
Alıştığını istiyor evrendeki yerinden.

Gördün mü, sen bile vardın omuzlarında
Mevsimler boyu gün yüzüne hasret
Yüzyılların zindan rengine boyanmış
Mahpusun bakışı zincire vurulurken.

Çocuğun bakışı.. iskelelerde,
Nerdeyse görmeden geçtiğimiz.
O yanı küfür.. bu yanı polis,
Neyi yalvaran, neyi isteyen.

İşçinin yarattığına bakışı uzaktan
Vay güzellikler çilingiri vay.
Ellerini görüyorsun ellerini
Hangi kapıyı açsan.

SELÂNİK DİZELERİ

I.
Karşı kıyıları aradım bir sabah vakti
Selânik kordonunda rüzgârları içerken.
Takıldım martılarla gemilerin peşine
Şimdiden özlemeye başladım memleketi.

II.
Hiç yaşamamış gibiydiler o günleri
Dağların yüreğinde kanayarak
Arkadan vurulanları
Kurşuna dizilenleri
Türkülere gömmüş gibiydiler.

III.
Duyduk, oyun havalarından taşıyordu
Gördük, eski hapislerin gözlerinde
Sustuk yaralı dağlarından geçerken
Susadık kara sıcağında sürgün adalarının.

Yaşarız bir daha Lambrakis'in anılarını,
Ağlarız bir daha gecenin bir vaktinde.

KAPILARIN ÖNÜNDE

Ne soracaksan ellerimi ara
Dinle gözlerimin içinde yorulmadan
Bu korkulu zamanın öyküsünü
Kanıma karıştığın her görüşme günü
Neyi duyarsan sustuğun zaman
Nereye koşarsan uçar adım
Kayıp giden özlemlerin şafağında
Sen ki meydan okuyan karanlıklara
Ben ki karanlık ülkelerin sürgünü.

DUVARINDA

Duvarında gölgemize rastlar gibi
Biz sorarken, ararken dünyamızı
Hangi çileye alışmıştı ellerin
Neleri anımsardın durmadan
Neden korkardın geceleri
Kimleri beklerdin gelsinler diye
Hangi sevinçler umutlandırırdı seni
Kapandığın yerde umarlı umarsız.
Duyguların... renklere geçen zaman,
Ararsın gelmişini geçmişini
Kendine sığmıyor gibi dalgalandıkça
Birikmiş özlemlerin hesap verdiği
Duvarında gölgemiz gibi kalan.

YALNIZLARIN DAĞLARI

Yalnızların dağlarına kar yağar
Köylerin yolların bittiği yerde
Çakmaktaşı, çıra, petrol lambası
Deftere kitaba sığmayan çağlar
Üzerime geliyor bu günlerde.

ÖYKÜMÜZ

Delinmiş bir gecenin yıldızları gibi
Değişik esinler duyuran bana
Doğanın, sesin, kokuların etkileri
En eski kadehlerde söner yanar
Öykümüze uzanan okyanuslar.

GİZİ ÇÖZÜLEN

Kendime en yakın olduğum zaman
Sorular başlardı kaçamadığım
Bendim aradaki, bendim şaşıran.
Başlardı eski sesler gibi tanıdık
O esin kaynakları, o bilmeceler
İlk ezgiye kapılmış gibi
Flütlerden kemanlardan
Etkisini içimizde gizlediğimiz
Karşımızda ötelere sürükleyen bizi
Karşımızda rengine küstüğümüz gece
Belleğimizin anılara çizdiği
Gizi çözülen kuyu, sonu görünen tavan
Gemilere göz kırpan fenerler gibiydi
Bizimle birlikte sallandığı zaman.

SORULARDA

Kimdi kavuşturan göğsünde ellerini
Yalnızlıkta, korkuda, sevgilerde.
Toprak mıydı, bulut muydu, su muydu
Doğasında saklayan seni beni.

Soru muydu, yanıt mıydı kuşkulanırken
Sözün güce dönüştüğü bu yerde
O yanardağ, o ışıklar, o deprem
Yaşam mıydı, ölüm müydü, umut muydu.

ÇAĞLAR BOYU

Geceye hazırlanan ormanlar gibi
Bir gerçeğim bir gerçeğe dönüştü benim.
Ses aldım uzayımın ağaçlarından
Renk verdim.. ışığımla dokudum seni.

Uçar adım benden çıktım sana geldim
Bir gözüm gülerdi bir gözüm ağlar..
El verip kendimi bulduğum zaman
Tanrılar karşımda dövüştü benim.

ÇAĞDAŞIMIZ

Bir gördüm başına dizeler üşüşmüştü
Delişmen düşlerden elinde ne kalmışsa.
Bir gördüm kafayı bulmuşla üşütmüş arası
Caddeler tıkanmış öfkesinden.
Bir gördüm yapışmış gibiydi tutkularına
Özgür mü, tutsak mı belli değil.
Bir gördüm şairdi, düşünürdü
Sakalında kanıyordu yarası
İnat olsun diye çağına.

SUNA KAN'I DİNLERKEN

Çiçektim
Geldiler kokladılar beni
Hayaldim kurulmuş gerçeğin atına
Buluttum
Herkesin düşüne bir mavi
Çevreydim alışılmış
Yolculuktum özlemi çekilen
Batıydım, en uzak batı
Doğuydum.. gerilim, merak, serüven

Çocuktum oyun düştü payıma
Ana oldum
Mahpushane kapısı görmedim hiç
Baba oldum
Utanmadım çocuğumun gözlerinden
Zamandım
Gölge düşmedi anılarıma
Aşktım doğaya dönüşe dönüşe
Çiçektim
Buluttum
İnsandım
Sesler rengini verdi bana.

SEVİNÇ

Seviniyorum
Sanki keder nedir bilmedim
Denize doğru attım ilk adımlarımı
Vuruldum
Gün görmüş teknelerin serüvenlerine
Kaç fırtına akşamı
Ötelerin içinden çıktım da geldim.

Seviniyorum
Sular götürüyor beni, sular..
Seviniyorum
Yıldızlardan yıldızlara düşlerken uzayı
Ağaçlarda çiçek gibiyim
Kuşlarda sevi gibi
Şu perdeyi aralamak geçse içimden
Geleceği görecek gibiyim.
Seviniyorum
Mahpushaneyi ve sarayı
Silen de benim yazan da.

Seviniyorum
Okudum, dinledim, gördüm.
Ölümsüzler başucumda yaşadı
Kendi uzaylarımda volta vurdum.
Ezgileri dinlerken
Gördüm, denizleri, ormanları..
Nasıl doyumsuzdular,
Seviniyorum
Tırmanırken dağlara
Seviniyorum
Dağlardan inerken.
Kitabı, ezgiyi, doğayı,
Canım ölesiye çekiyor daha.

Seviniyorum
Ne zamandır yaşamadıklarımı
Yeniden seyrettim sinemalarımda,
Bendim..
Ey bunca acıyı dirence dönüştüren birikim
Seviniyorum,
Sevgiden başka bir şey bırakmıyorsun
Ardımda.

Kendileri

KENDİLERİ

Resimlerde kendileriydiler
Bizler gibi dalgın, kederli, gülümser.

Zamanı dolduran görüntülerin ardında
Başkaları çoğalıyor zamanlarında.

Birileri perdelere yansıtıyor durmadan
Anıların gözbebeğine vuran

O eski sahneleri, eski şölenleri,
Işıklar, giysiler içinde görünenleri.

Ulaşılmaz köşelerinde belleğimizin
Biri şamdan tutuyor oyunumuzda bizim.

Biri nasıl bütünleşiyor ötekilerle,
Susarak konuşarak yarattığı etkilerle.

Gözler var.. uzaklardan algıladığımız,
Ofelya'nın gittiğini birlikte gördüğümüz.

Resimlerde kendileriydiler,
Bizler gibi dalgın, kederli, gülümser.

ÇAĞRIŞIMLAR ARASINDA

Bir pencere açılır bir perde kalkar
Ahşap evin taşlığında takunyalar

Duruşuyla dile gelmiş gibi yakalar bizi
Yalnız odalara sığınan yetimliğimizi

Korkuyla andığımız geçmiş yıllardan
Göz açıp kapayıncaya kadar bir zaman

Koparıp sergilemeye çalışır da
Anamı getirir çağrışımlar arasında.

Bahçeye çıkarken, merdivenden inerken
Sevginin tanrıçası yüreğini emziren

Yüreğinde taş gibi sabırların güzellendiği
Balkan savaşları, seferberlik ekmeği.

Sonra benim kederlerim... son döneminde
Işığı kilitleyen kapıların önünde

Bir pencere açılır, bir perde kalkar
Ahşap evin taşlığında takunyalar.

YARIŞ

Bir gerçekte bir gerçeği andıran
Denizin tarihiydi elimizde kalan

Eski teknelerin izinde çözülen gizi
Ararken yaşadık aradığımızı

Renkti... insan gözlerinin derinliğinden
Mavilerin kızıla boyandığı çizgen

Duygularımıza yansıdı coşkulandık
Doğayla buluştukça kendimizdik artık.

Tutkuydu.. bilinmez ateşlerle söner yanar
Heveslerin çengisinde sesler ve parıltılar

Sınırsız bir zamanı sürdürürken nasılsa
Tutkuydu yaşanmışla yaşanacak arasında.

Ve yanıttı gerçeğimizden... ve düşündü
Çilekeş ozanların düşünde gördüğü

İmgelerin bize kadar geldiği yer
Eskilerin önündeki yeni tekneler.

OZANCA

Denizlere karıştım, gökyüzüne elim değdi
Çağımın suratına tükürmek elimdeydi.

Açardım çağrışım bahçelerini.. değişik, delişmen,
Dünyamızı sözcüklerle kurardım dilersem.

Başım sıkıldıkça avuntu simgelerimdi benim
Sözcükler, pisliğe karşı görünmez siperlerim.

Ben vardım.. kimdi savaş şarkıları söyleyen,
Ben vardım.. Neydi atom, neydi hidrojen.

Yalnızlığımda ne duygular gelişti bilir miydiniz,
Uzak kaldınız, uzak kaldınız, uzak kaldınız.

Denizlere karıştım, gökyüzüne elim değdi
Çağımın suratına tükürmek elimdeydi.

İstanbul Duyarlıkları

BİR DAHA

Bir daha geçersem Galata köprüsünden
–Adımları özgür bir öğlen sarhoşu–
Bir daha vurursam Yüksekkaldırıma
–Sağım solum çengi kıyamet–
Bir daha şaşarsam Süleymaniye'de
–Ölümcüyü görmezlikten gelerek–
Bir daha çıkarsam Çamlıcalara kadar
–Sağım solum özgürlük yeşili–

YENİ GELEN

Az önce indi trenden
Vurdu sırtına yorganı.
Çağları yüklenmiş gibi geçti
Haydarpaşa köprüsünden.

Cebinde kimlik cüzdanı
Korkuyla açtı, çabucak gösterdi..
Türküsü dağlarda söylenen,
İşte İstanbul'a geldi.

OSMANLI

Sokakta korku egemen
Çarşıda altın para.
Bir kuruş düşse kesemden
Ekmek götürsem çocuklara.

Sabahtı evden çıktım
Kahveyi basmış seninkiler
Ürkerek kendi gölgemden
Düştüm arka sokaklara.

Akşam oldu döndüm n'açar
Polis muhtar hanemdeydi.
Ha Hürriyetten önceydi,
Ha Hürriyetten sonra.

MÜTAREKE

Kısılmış lambalar gibisin
Baktıkça eskileri anımsatan
Elimde mütarekeden kalan
Son öyküleri korkulu günlerin.

Bir sokak.. Kocamustafapaşa'dan
Cumbası, penceresi dökülen evin
Kapısında biriken devriyelerin
Gölgeleri büyüyor durmadan.

Başıbozuklar, asker olanlar
Tophane'den Galata'ya seslenin.
Takalara gemilere yol versin
İstanbul'u yüreğinde duyanlar.

YEDİKULE

Her geçişte Yedikule'den
Can evimde duyarım
Zindan ne demektir, cellat ne demek
İpe geçirmişler gibi boğazımı
Yıkılır saraylarım
Söner hânem.

BİR AVUNTU GİBİ

Sorsak birilerinden sorsak
– Bu muydu bizim deniz,
Bu muydu bizim sokak..
Çocuk muydum, büyük müydüm
Yaşamı hangi aynada gördüm
Yürürken kendimle konuşmalarda.

Bulsak bişeylerden bulsak
Anıysa anılardan,
Ölümse ölümlerden..
Duysak, bir avuntu gibi duysak
Eski hanımellerinin kokusunu
Nasılsa kalmış bir duvarda.

ÖZLEMDE

Sana bakıyordum uzak bir pencereden
Bir bahçe, bir sokak, yaprak kadar da deniz
Avuntunun kaçamak resimleri
Aldın çatlayan taşlarını sabrımın,
Yaktın düşlerimin ışıklarını
Güpegündüz.

KÖPRÜDEN

İki köprü arasında kayık vapur mavuna
Tramvaylar gelir gider
Ben binemem binemem.
Karaköy'e geçince ne olacak bilemem
Bu acılar, korkular kalmaz yanıma.

TOPHANE

Galata'nın bitişiği Tophane
Kahvede yerim var mı benim.
Acı duysam ne yazar artık
Nerde bizim yaygaracılar,
Nerde benim gençliğim.

ALATURKA

I.
Terkedilmiş bir yalının
Denize bakan penceresinde
Belki bir düş kurulur,
Yeniden yaşanır.
Gelinlik kızların
Sevda kokan sesinde.

II.
Hünerdir rüzgârından bilinir
Döner yüreğin yakınlarında.
Yirmi sekiz modeli bir taş plak
Feryadı Balıkpazarı'ndan gelir.

HANGİSİNE

Yetim kalan kumrulara ses verir
Kendi gurbetinde kendini sorar.
Akşam olur, eskilerden esinlenir.
Şairi çoktan gitmiş bir Üsküdar.

Oradan bakarsan saraylar ve deniz
Buradan bakarsan serviler ve çağrışımları.
Evler birilerine sitem eder akşamları,
Yollarda gelmeyecek babalar beklenir.

Benim ya, şimdi böyle şeyler duyarak
Dolaştığı sokakta dünyası ağır gelen..
Elinde dizelerin ağladığı o kitap,
Hangi mezar taşına yetişebilir.

CİCİANNELER

Sabah kahvelerinde ikindi çaylarında
Acıya uğramış cicianneler vardı,
Kiminin gözleri yaşarır incecik,
Kimini durmadan ateşler basar
Eskileri konuşur, dertleşirlerdi.

Öksüz İstanbul'un karanlığında
Öykülerle düşünür ağlaşırlar.
Kimi iki çocukla kalmış gencecik,
Kimi eski mektuplarla yaşar
Seferberlik günlerinin sevdalarında.

Konuştukça soluğunu duyarlardı sanki
Cepheden cepheye sürüklenenlerin.
Kimi göğsünden resimler çıkarır,
Rüyalarını anlatır kimi
O yaşında erkeksiz kalanların.

HANGİ ÖZLEM

İstanbul'un eskilerinden biri
Hangi özlem vurmuş öykülerine.
Yazarken çocukluğuna ağlıyor elleri
Sineması meyhanesi bahane.

Dörtlüklerle

ANAM

Anam kanayan bir ezgi gibiydi şiirde
Gözyaşıyla sözcüklerin yarattığı.
Eski camilerin kubbelerine yansıyan
İstanbul'un ezan seslerinde kaldı.

23 MART 1927

Kalmış kimlik cüzdanında bir resim
Yetimliği gözlerine yansıyan.
Duygusuz ve acemi yazılarda
Yaşamı karşılayan benim.

BANA DOĞRU

Biri salıncakta uçmaya hevesliydi
Biri başını kaldırmıyordu kitaptan.
Biri geleceğinden korkuyordu sanki,
Biri beni arıyordu, bana sorarsan.

SONUNDA

Yıldızlar gecemi sorguya çekiyordu
Yıllarımın uzaylarında benim.
Çekim bitti, hız kesildi, saat durdu
Işığımın biriktiği yerlere geldim.

BUGÜNE

Neler gömmüşse sessizliğine
Yaralı gözlerinin aynasında kaldı.
Ölümcünün uyutmadığı gecelerden
Görüntüler titreşirken bugüne.

SÖZCÜKLERİMİZ

Gece çözüldüğü yerde yarın
Soru yanıtlandığı yerde derin.
Üzerinde sözcüklerimiz uçuşuyor
Ölümcüyü yendiğimiz siperlerin.

ÖLÜMCÜNÜN SESİ

Yıllanmış bir manastır rengi gibi
Karanlığı içimde büyüyen gece..
Kapımdaki ölümcünün sesi miydi,
İçeri dolan kimdi öyle.

KENİDİNİ ARARKEN

Gülüyor muyum sen de gül
Kendini ararken bana da bak.
Coşkulan coşkularımdan
Kaç yılım kaldıysa almana bak.

YAZIT

Dehşeti, karanlığı, korkusu, gizi
Üstümüze çöktüğü zaman bile,
Ölüm gerisinde kalıyor yaşamın
Heybemizdekiler ayakta tutuyor bizi.

YOKSA BU...

Yoksa bu dalıp gitmeler, anımsamalar
Bu treni kaçırma duyguları
Göğsündeki dalgalanmada
Yıllar yılı deprem görmüş adalar.

GECEDE

Eskimiş bir orospuydu gece
Çekilmez bir otel odasında
Özlem mi kalır basıp gidince
Doyum mu kalır duygularında.

BORÇLU

Mevsim boyu sabrın asmalarında
Doğayı kendisinde arayan biri.
Bizi mi soruyor geceleri?
Yorgun, dağınık ve ödemek zorunda.

Sözcüklerle büyüdük, ezgiler yarattık
Düşlerle saltanat kurduk, benzetiler yarattık.
Kurtuldum sandığın gün Pir Sultan Abdal'dan
Sevdamızla Yunus, hüznümüzle Fuzuli'ler yarattık.

Ölümsüzlerle

HAMLET

Uzaktayım, kendimi soruyorum durmadan
Kuşkunun gerçeğe inandığı yerde
Uyumun peşindeydim ben de bir zaman
Yakındayım.. o yanım saray, bu yanım zindan
Mahpuslarla nöbetçiler aynı zincirde.

Beklenmedik duygularla sevinirken
Düşüncenin tuzağına düşen kim..
Hızını yitiren damarlar gibi
Cesaretim donarsa içimde benim
Hangi yiğit sürecek korkuya merhem.

Bir sesin ezgilerde aradığı
Güzelliğin de sonundaydık belki.
Doyuma kandıkça çizgen daraldı,
Tutunacak dallar kurumuş gibi
Elimizde şarkının anlamı kaldı.

Kimi düşünürdü, ötekiler yürürken
Kolu gitmiş bir yontu gibi uygar
Çilesinin yansıdığı mermerde
Çağını bitiren saniyenin izi var
Bizler gibi geciktiğine üzülmeyen.

Eskil zaman avucuma yazılmış yazı
Sözcükler... sözcükler... sözcükler...
Umarsızlığa başkaldırım benim,
Düşüncenin kurduğu korkulu tuzak
Tanrıya boş veren en eski yazgı

Yıldızlara bakıp küçüldükçe gecede
Ben varım umudunu getiren bana
Dizelerle yaşayan ozanlar gibi
Yazarak bozarak düşleri gerçekleri
Kendimizi yaratırken belki de.

Sesimi duyduğum zaman seslendikçe
Yüreğimin acısı kanarken çağına..
Sorularım, yanıtlarım, kuşkularım
Ve gözlerin bulunmaz güzelliği
Doyasıya bakarken kendisinin olana.

İşte su, işte hava, işte toprak ve ben
Sonra benimkiler bilincimde gördüklerim
Düşlerimin sevdalı resimleri
Masalları, çağrışımları, kendileri
Ve kokuları, içimde dünyayı biriktiren.

Kucaklarında göğüslerini duyduklarım
Uzakken esinlerimi sevindirenler
Biri beni doğuran kadın.. kraliçem,
Biri yeniden yaratmaya çalışan beni
Güzelliği ırmaklarda sönüp giden.

AHAB KAPTAN

Bendim, kırk koca yıl tutulmuş yazgısına,
İnip çıkan bu görkemli merdiveni.
Okyanuslar yetmedi içimdeki yangına
Bendim, kendime karşı, nöbette bekleyen beni.

Susamış çöl fareleri gibi kamaramda
Yalnızlığımı kemirdim, kanadım içime
Ne yıldızperiler ağdı gökyüzünden
Ne balıkkızlar uğradı kentime.

Önce misafirdim, coşumcular gibi
Geceyi, sabahları belleğine indiren
Sevdayı kuşkuya, çılgınlığa çeviren
Saplantılar neden sonra birikti.

Derken, o yarış başladı evrene şenlik
Deliren doğaya karşı tek başıma
Selam olsun, tekneme, tayfama
Gökkuşaklarının bile altından geçtik..

Kırk koca yıl... kafamın içindeki yelken
Koynunda eritti rüzgârların şehvetini
Yıldızlara doğru uçar adım giderken
Tanrıların karşısında buldum kendimi.

Niye bendim... sonsuza bırakılmış sürgün
Ama bendim geleceğin ötesini gören.
Yarıştan başka ne gelirdi elimden
Moby Dick'in görkemine çarpıldığım gün.

PEER GYNT

Herkes kendine benziyor
Sarayda ve zindanda
Işığı, karanlığı, gölgesi
Geçmişini tutmuş elinden
Rüzgârında kendi sesi
Ben kime benziyorum,
Kimim ben.

Masallar gördüm
Bir gecesi yıllar süren
Büyülü yaşamında perilerin
Donanmış rengi, uyumu
Prensesler kadın oldu koynumda
Ben ne oldum,
Neydim ben.

İpekler, mücevherler, arapatları
Sultanlığımın aynasıydı benim
Saraylar kaybolurdu çadırlarımda
Kimdi görkemler kralı,
Kimdi egemen..
Büyü birden bozuldu
Düşler çözüldü.
Herkes kendinde kaldı,
Nerde kaldım ben.

ROMEO VE JULİETTE

Kapılar açıldı çılgınlığın ardından
Bir yaratıya hazırlanır gibi düşüncede
Ağaçların bahardan gebe kaldığı günde
Onların şiiriydi uyumunu arayan.

Sevdalanmış dizeler kâğıttan bir fenerdi
Renkten renge dönüştükçe yeniden
Vazgeçilmez kopuşlar, birleşmeler içinden
Görülmedik biyerlere titreşimler getirdi.

Ve umulmadık bişeyleri sürerken sofraya
Nasıl dayanacaklar.. aldırmadan hiç,
Bir acı-bir sevinç, bir acı-bir sevinç
Zehirli çağrışımlar girdi araya.

CARMEN

Dudakları ilk ışığı gibiydi aşkın
Lavanta kokulu odaların eşiğinde
Kadınlığı gözlerine yansıyan
Şarkılar söylesin, giysilerini çıkarsın
Oynasın kendini, nesi varsa elinde.

Gülüşü ilkçağdan, soluğu Akdenizden
Bilinen nisanların bilinmeyen yangını
Neleri ateşliyor yaşamının gülünde
Asmada üzüm, üzümde rengin tadı,
Doğayı göğüslerinde saklıyor Carmen.

CİO CİO SAN
(Madame Butterfly)

Duyguydu kasnağında işlediğin
İçinde seslenen ezgiler gibi
Birdenbire biriktin, açtın birdenbire
Temmuz denizleri gibi verdin kendini.

Ne masallar kurdun düşlerinde
Kök salan dalını duydukça aşkın
Yarattığın sevişmeler kentini
Depremler bile yıkamazdı içinde.

Suydu akar bahçede, aydı ışıldar
Güzelliğindi sevgi katan seslere
Işık nerede söndü, neden sustu çalgılar
Gemiler gemiciler hangi limanda şimdi.

MADAME DE RENAL

Sevişmeye özenen gençliğinizdi
Hangi yitik bahçede kaldığı bilinmeyen
Ağaçların gölgesinde kendini veren
Aşkınızla tanıdık madam sizi.

Nelere benzetilmez, o incelik o görkem
Herkesin başka duyduğu, başka çizdiği
Belleğimizde kalan imgelerden
Coşkunuzla tanıdık madam sizi.

Zamana uzak, bizlere yakın
Devletlerin kralların göçüp gittiği
Ne çocuklar, ne kocanız, ne Julien
Yazgınızla tanıdık madam sizi.

OPHELİA

Bu çöreotları, sultan küpeleri
Doğayı gizlerinde özümseyenler
Papatyalar, sedefotları, mor menekşeler
Saraylarda kurumaya bırakmazdı seni.

Neleri toplamışsan güzelliğinde neleri
Söğütlerin gölgesinde açmayı bekler
Kaç mevsimin rüzgârı yeniler gider
Gençlikte kurulan hayaller gibi.

Perde inse, ışık yansa gecemizde
Dalsak bir odasına yoluna düştüğümüz evin
Acısı duyarlığımıza yansıyan sesin
Sevdamıza çoşum katar bizim de.

Ölüm neylesin buraya gelenleri
Sözcüklerin yatağında gelin olanları.

JULİUS CAESAR

Ölümcül bir yara aldığı belliydi
O kan denizine düştüğü yerde
Zaman durdu, geri döndü ötelerde,
Eskilerle yeniler karıştı belki.

O kan denizine düştüğü yerde
Hızlanan algıların çizdiği çember
Bir günlük görkemi gösterse yeter
Soluğu tükenen saniyelerde.

Hızlanan algıların çizdiği çember
Nereye böyle.. dağınık, puslu, yetersiz.
Roma'nın tanrıları nerdesiniz,
Nerdesiniz koca külahlı bilgeler.

ROBİNSON

Gemiyi gördün önce
Ellerini aradın, deviniyorlar
Sesti, ışıktı, denizdi,
Sendin.
Yürümeye başladın
Yürümek isteyince.

Bir sevinç
Gülmelerle delişmen
Bir de korku
İliklerine kadar
İçinden haykırmak geldi
Gecenin tortusu çökünce.

Durmuş saat
Gemi boşanmış zembereğinden
Ellerine baktın.. deviniyorlar
Orana burana değdin
Nerdeyse mutluluk duydun
Görünce kendini görünce.

Sesti, ışıktı, denizdi
Kuştu uçan
Suydu birikmiş
Sendin
Sormalara başlayınca

Durmuş saat
Gemi boşanmış zembereğinden
Ellerini gördün, ellerini
Robinson olmadan önce.

ŞEYH GALİB

Dalgın bir dulun mahzunluğu gibidir
Geceye dönüşen rengiyle bu sokaklar.
Şiirimin kaynağını bana verir
Karanlığın hesabını benden sorar.

Mezarlıkla sonsuzluk arasında
Sıkışan bir dervişin önsezisi
Alıştığı dünyadan kopar gelir
Çaremde, çaresizliğimde yaşar.

Sesim var.. yankılar bulamaz çizgen,
Sabrıma yüreğin dağları dar gelir
Korkulu düşler gibi düşer gölgemden
Bilinmez tekkelerin çilehanesi.

Alacakaranliktakiler

AHMET CEMİL

İndi sönmüş bir rüzgâr gibi Bâbıâliden
"Saçları dağınık, gözleri mahzun.."
Beş numara lambaların gecesindeki.

Ne zamandır umudu kesmiş maviden
Eskimiş Osmanlı, susmuş Servet-i fünûn
Başka yüzyılları arıyor sanki.

Beş numara lambaların gecesindeki
Ağustos serçeleri gibi yorgun
Bir günü hapishane, bir günü Yemen.

VEHBİ DEDE

Bir güvercin daha konsa şadırvana
Kanatlarında ağırlaşırken zaman
Vehbi Dede, belleğinde Divânı Kebir
Mevlânâ'dan dizeler okuyacak sana.

"Kardeş sen ancak o düşüncede varsın.."
Meyhanesi de, mihrâbı da, kâbesi de bir.
Karanlık şafağını koynunda getirir
Geçmiş geleceği katar masalına.

Yeni çıkmış gibi çilehaneden
Çağının İstanbul'una tutulmuş
Sözcüklerin sıcağında yana yana
Kurtulmayı deniyor kendi kendinden.

Gül nasıl çoğalırsa dalında
Ses nasıl dağılırsa nefesinden
Renk nasıl değiştirirse ötekini
Öyle yakın bize, öyle uzak bizden.

Bir güvercin daha konsa şadırvana
Kanatlarında ağırlaşırken zaman
Vehbi Dede belleğinde Divânı Kebir
Mevlânâ'dan dizeler okuyacak sana.

AHMET CELAL

Ya Sibirya içlerinde bir kalebenttim
Ya Moskova sokaklarında bir hasta
Sürgünlerde, zindanlarda söndü gençliğim
"Ölüler Evi"nde geldim hayata.

Sorardım.. geceyarılarına kadar
Ben miyim sırtında taşıyan dünyayı.
Sıkışmış kalmış iki ateş arasında
Gerçeğim gölgemden çıkar yol umar.

Sorardım, yayla ıssız, insanlar uzak
Bir koca kış.. kar, kıyamet, boran..
Kapanmış yolları, kasabaları
Işık bile sızmıyor Anadolu'dan.

Bin yıl yaşadım ve düşündüm sanki
Hesap sordum, hesap verdim kendi kendime
Bir o duvara vurdum, bir bu duvara
Sisif'in kayasına döndü odam.

Var mıydınız gözlerinizin içinde
Neredeydiniz yalnız adacıklarım benim.
Savaşın tükürdüğü Ahmet Celal
Tükenip giderken süngü ucunda.

MERYEMCE

Gözleri kuytularda kalmış
Dağların Meryemcesi
Uyku boşluğuna düşende
Bi yaprak kımıldasa şimdi
Canı kanıyor yüreğinde
Davulla zurnayla gelin olmuş
Güzelliğin köylüsü
Yollar aklına gelende
Bir ses, bin korku teli gibi
Ürperiyor içinde

Doğurmuş dokumuş, karılık etmiş
Adı dillerde gezen
Gülmenin güldürmenin ustası
Vay karayazılım vay
Ne kuşku değirmenleri
Dönüyor yalnızlığında
Bin yıl durup dinlenmeden
Çukurova'ya inen
Gözleri kuytularda kalmış
Masalların bilgesi
Gecenin ortasında
Kim tutacak elinden.

Çağların bulutlarında resimlenen
Kitaplar
Sorarsa gözlerine gözlerine bakıp
"— Nerde benim yazdıklarım,
Nerde sen?"
Somutla bakalım kendini.

Yaşamın Yitirdikleri

MİCHAUD

Parisli bir kestane ağacı
Sesi kısılmış bir kahve
Atölyeler, fabrikalar..
Ölgün geçen bir yaz Paris'te
Ansızın gelen sonbahar.
Ve yaşamı fırçasında gizlenen
Bin fukara ressamı Paris'in
Hem de nasıl tanır seni
Karanlığın Paris'inden
Utkuların Paris'ine.
Ey unutulmaz simgesi gençliğimizin
İşgal gecesinden çıkıp da geldin
Sessizliğin sesine.

FABİEN

Mumları sönmüş kiliseler gibi
Dehşeti gizinde büyüyen gece
Var mıydı karanlığa kapanmak böyle
Var mıydı bu açmaza düşürmek beni.

Geçerdim.. hızımın sevincine âşık
Kıskanç kuşların çıkamadığı yerden..
Tanrıların imrendiği mavilerden
Yeni çizgenlere dalınca artık

Evreni kendime bağlamış gibi
Ozanlık hevesleri başlardı
Bulutlar imgelerimde uçardı
Duyardım Baba Zeus'un sesini.

Geçerdim yıldızperilerle birlikte
Kanatlarımda uzaylardı zaman..
Bilir miydim, neydi beni çıldırtan
Düşlerin otağını gördüğüm yerde.

Nereye gidiyordum ben böyle şimdi
Aydınlığım çözülmüş elimden
Başkaldıran bir teknedeydim sanki
Dalgaların ıslığında hora tepen.

Ne bir orman, ne unutulmuş bir kıyı
Ne uzak bir yıldız tepemde.
Nerdeyiz, nerelerde kalmışız
Yazgımda mı duyuyorum fırtınayı.

Mumları erimiş kiliseler gibi
Dehşeti gizinde büyüyen gece
Var mıydı karanlığa kapanmak böyle
Var mıydı bu açmaza düşürmek beni.

AÇLIKTAKİ

Tam yokluğa beş kala
Gördüm, sonbahar kanıyor
Çatlamış dudağında evrenin
Gördüm güneşin kendinden geçtiği yeri
Ağaçlarda bir sıkıntı, bir telaş
İçimde ölümcül bir sürüngenin
Son sarsıntıları, son devinimleri.

Ölümün kokuştuğu yerdi belki
Anaforuna düştüğüm denizde
Ne teslim olmak elimdeydi, ne kurtulmak
Beynini gagalayan akbabalar gibi
Kopmuşum gerçeğimden çırılçıplak
Yoksam, neydi bu acılar, kendinden geçmeler
Varsam, neydi bu azap değirmenleri.

Bölük pörçük çağrışımlar kaldı
Eskilerden.. en eskilerden...
Anaların kurduğu eşsiz sofralar
Doğu yemekleri, batı yemekleri
Izgara köfte, tavada balık
Pastası, dondurması, kokulu çörekleri
Zeytinyağlı dolmalar çinden maçinden.

Tam yokluğa beş kala
Dilimde artık umarsızlığın tadı
Ha gidiyorum.. ha dönüyorum
Değişmiş beynim, şaşırmış pusulam
İçim boşala boşala
Damarlarım tüketmiş kanı
Ekmeğe yenik düştüğüm akşam.

İHTİYAR BALIKÇI

Son umut rüzgârında
Yelken açmış giderken
Sesini duymuş gibi
İçindeki maviden

İlk şafaktan bu yana
Nasıl sevmişse denizi
Elde-avuçta, teknede
Nesi varsa biriken

Kaç korkulu geceden
Ne kalmışsa geride
Ateş selleri gibi
Yandı geçti yeniden

Sesini duydu sesini
Ne kalmışsa geride
Evrenin koynundan çıkmış
Okyanuslar gelini

Kaç bin böceğin gözü
Kaç bin rengi ışığın
Yalnızgezerin düşü
Oltasında titreyen

Son umut rüzgârında
Yelken açmış giderken
Deniz bahçelerinin
Görülmemiş ödülü

Yaralı görkeminin
Rengini verdi suya
Fayrap.. büyük ustaya,
Başladı korkunç serüven.

MAYARİ

Konuşkan çiçeklerin kızıydı
Saçları ayışığında baygın
Uzak demirhindi bahçelerinde
Düşlerini gece rüzgârlarına veren
Doğayı göğüslerinde büyüttü
Nazlı söğüt, gizli ozan, âşık kadın

Öyle yaratırdık biz de okurken
Ellerini, gözlerini, güzelliğini..
Öyle konuşurduk karşılarında
Ağaçları, ırmakları sevmeyenlerin.
İçimizde sevdalar tutuşurdu
Çikolatamızı içerken yanında.

Büyünün, söylencenin kızıydı
Kıyılarda köpüren dalga
Limon çiçeklerindeki giz
Özgürlükle sevişen gelin
Yiğitliğin anası
Bağımsızlık türkülerinden kalma.

PAUL VE ÖTEKİ TÜFEKÇİLER

Ateş hattındaki siper
Karanlığa batmış gibi
Gerçeği siliyor durmadan
Ne bitmez öyküsü var gecenin
Bir yarasa, gençliğe inat
Korku resimleri çiziyor havada
Bu ölüm tarlası
Bu kana susamış toprak
Çoktan yitirmiş analık duyarlığını...

Paul ve eski tüfekçiler
Gecenin kuyularında
Susmuş cihan içine dönük gökyüzü
Ne korkuya direnç, ne zamana hız
Ne ekmek, ne cigara, ne su..
Gerçeği siliyor durmadan
Karanlığa batmış gibi
Batı cephesindeki siper.

ROBERT JORDAN

Dumanlı görüntüler kaldı
Uçurduğu köprüden
Bir daha baktı aşağıya
Savaşa uzaktan gelen.

Bir soluk daha güçlense şimdi
Gülüşü dudaklarında sönen
Ellerini bulsa ellerini
Kurşunu sürecek namluya.

Artık ne umut, ne düş, ne utku
Nereye dağılıp gidiyor dünya
Şakaklarında ölümcül uğultu
Yaralı bir ağaç gibi İspanya.

Z SOKAĞI

Hangi yüzyılı yaşıyor düşlerinde
Denizin mavisini kendine biriktiren
Kapısından hanımeli kokuları gelen
Bahçe içindeki esrarlı bahçe.

Denizin mavisini kendine biriktiren
Türkülerle horonlarla coşkun
Sürgün adalarına sığmayan direnç
Damarları tutuşturan o eski yangın.

Türkülerle horonlarla coşkun
Alıştığı günden beri hayata
Yarası yeniden kanıyor sanki
Arkadan vurulduğu sokakta.

MADAME ORTANS

Hangi rüzgâr uçuruyor perdeleri
Anıların bile yorulduğu yerde
Kurumuş denizler, silinmiş liman.

Nerde o sofraların gözdeleri
Çok gecikmiş gemilerde mi kaldı
Efendiler, külhanbeyler, ateş gülleri.

O sarhoşluk, o coşumlar, coşkular
Balkonda, sedirde, yataklarda
Kimin yüzü, kimin kokusu, hangisinin elleri.

Kurumuş denizler, silinmiş liman
Sandığa düşen giysilerde mi kaldı
Sevdalı gecelerin söylenceleri.

ALTINAY

Anılar vardır gizlenen
Bilinmez odalarında bilincin
Çadırlarda, kulübelerde
Yağmuru, çamuru, boranı
Çocuk sevinçlerimizin
Kesilip gittiği yerde
Takvimlerin bilmediği zamanı
Kendi tarihimiz yazar bizim.

Anı var
İçimizi sevindiren
Anı var
Belleğimize yansıdığı yerde
Yeniden kanar yarası
Anı var, serüven
Anı var, savaşım, kavga
Canımızda büyüttüğümüz...
Anı var, ateş, ölüm
Hepsini yaşıyor gördüm
Öğretmen Duyşen'in adında.

BAZAROV

Bir de Bazarov vardı eskilerden
Kendinden başka herşeyi yadsıyan biri..
Delinmiş bir gecenin yıldızları gibi
Gerçeğini gördü akıp giderken.

İhtiyar Yüzyıla
(1986-1997)

İHTİYAR YÜZYILA

Erimiş bir kışın izleriydi camlarda
Tam bahara susadığımız zaman.
Özlem eski hapislere benzetti bizi
Bastil'de, Sultanahmet'te, Sibirya'larda
Düşleri künyelerinde gizli.

Mevsimler gibi değişerek çoğalarak
Uyumu kendimizde ararken belki
Nasılsa tutunduğumuz kayalarda
Sevdalı birinin ellerindeki merak
Çağlar boyu tutkularımıza geçti.

Yaşanır serüven miydi bizlerinki
Ölüme karşı kendisiyle avunan
Hoyrat bir martı gibi havalarda
Hangi yıldızdan denizlere inmiş
Defterine düşkün çilekeş ozan.

Çilekeş ozan sözcüklerle düşe kalka
Nasıl bir anaforda döner durur
Ölümün kol gezdiği sokaklarda
Işığı titremeyen dirence selam
İhtiyar yüzyıla sitem ve küfür.

ÜLKESİ AĞIDİSTAN

Uykulardan sıçradığım her gece
Kuşku, doğasına yürüdü gerçeğin
Ya senin gözlerindeki ışık sönmüşse
Ya damarlarımdaki kan donmuşsa benim.

Ya da yangın sonrası bir orman
Gibi ıssız ve hüznüne alışık
Ölümün rengine sözcükler arıyorsa şimdi
Ülkesi ağıdistana dönmüş bir ozan.

BİZDE KALAN

Uzanmış yıldızlara doğru dünya sarhoşu
Kaç yıl gölgesine tutunmuşsa gerçeğin
Bir el işareti, yıpranmış bir soru
Yörüngesinde dönüyor sözcüklerin.

Kaç yıl çözüp dağıtmışsa evreni
Dokunsan, eski çalgılar gibi gecende sancır
Şimdi ancak o resimler anımsatır
Özgür adımlarla geçtiği caddeleri.

SEN MİSİN...

Sen misin dünyayı sırtında taşıyan
Avuçlarına düştü gene başın
Sorular ormanında sahipsiz kaldın
Yorgun geyik, yaralı arslan.

Sen misin şeytan sofralarında her gece
Duyarak duyumsayarak melekleri
Aynalara meraklı çocuklar gibi
Saçına sakalına hayran.

Sen misin okyanuslar gezgini
Bırak bindirsin kayalarına deniz
Kadehinde yakalarsın kendini
Bin yılın gözyaşıyla dolup taşan

BİR'LER

Bir doğa patlaması karanlığında
Akarsu, söğüt dalı, çam dibi.

Bir dalınç, çağrışımlar dolusu,
Eski soru.. kendini biriktiren çığ.

Bir ben omuzlarında ötekinin
Yetmiş yılın gizindeki serüven.

Bir heves, canımızı dokumaya hazır,
Bir coşum, geleceğe doğru pupa yelken.

BİR'LER

Bir hapislik korkusu, bir cesaret
Bir seferberlik karanlığı, bir ışık
Bir kitap, her yaprağında anıların kanı
Bir şarkı alanlara sığmayan
Bir heves denize çıkar gibi
Bir sevda dar gelir damarlarına
Bir resim, kendini arayanlardan biri
Bir kuşku soranlardan sormayanlara
Bir gerçek dünyaların gerçeği
Bir kadın senin gibi
Bir adam benim gibi.

BİR'LER

Bir ana, ses dalgaları bekliyor
İhtiyar yüzyılın bitirdiği çocuktan,
Bir çocuk, ana eli bekliyor alnında
Silahlar yüreğini kanattığı zaman.

Bir baba, seferberlik kuşları gibi
Yaşama kuşkulu gözlerle bakan.
Bir sevgili göğüslerinden düşlerine kadar
Bir adam, belalı düşünceler yetimi.

BİR'LER

Bir gece renginin gizine hayran
Bir ev örgütlü hüzünler artığı
Bir el son dilimi koparmaya bakıyor çağından
Bir kadın doğurdu doğuracak
Bir sokak memelerinde intihar zehiri
Bir silah öldürmeye hazır
Bir dünya gözyaşı semaveri
Bir ben.. yazık ki, bir de ben.

ANIMSADIKÇA

Belki bu masada kanadı şiirleri
Yüreğiyle birlikte
Işığı kadehimize düşen
Gecenin bir vaktinde.

Bir Beyoğlu düşkünü, eskilerden
İçkiyle düşünen biri
Otuzbeşini yeni dönmüş
Eli titriyor yazarken.

Biri var, sabahı geciken geceler gibi
Yorgun, usanmış ve boşlukta
Öyle bir dünya çiziyor ki
Sahneye çıkarken, kulise dönerken.

Biri var kumrudur Üsküdarı özler
Biri serçe kuşu.. aklı eski saçaklarda
Biri martıdır, düşünde uzak denizler
Delirecek olur Marmarayı geçerken.

Belki bu masalarda kanadı şiirleri
Laterna seslerden ses beğensin.
Konuşsun klarnetler, kemanlar
Apostol, bir küçük daha gelsin.

YOKSA BİZ

Yoksa biz
Masalın esiri mi sandık kendimizi
Zincirinden boşalmış dünyamıza yürürken
Neler götürdük beraberimizde
O yıkımları biz gördük
O savaşlardan biz geçtik.

Yoksa biz
Masalın yiğidi mi sandık kendimizi
Bir solukta meydan okuyan bulutlara,
Elleri var ellerimize benzer
Gözleri bizimkiler gibi
Bir gülüşü dünya kadar umut
Bir gülüşü ölümsüz ve insan.

Yoksa biz
Masalın çocuğu mu sandık kendimizi
Yalnızlığımızda, korkularımızda
Bir yanı kurtulmak ister kucaktan
Bir yanı göğüslere gömülü
Düşleri var düşlerimize benzer
Ne darağacı görmüş, ne zindan.

ÇAĞRI

Bir akşamüstü balkonunda
Denizi içerken
Maviler takıldı boğazıma
Karaya vuran balıklar gibi
Çırpınıyorum.

Dargın bir gökyüzü gibi tepemde dönen
Bu derin uçurumun önünde
Hangi yazgı tutukladı beni
Hangi su, esirgiyor memelerinden
Kuşkunun yok olmayı devirdiği günde.

Çağrıyım, uzak yüzyıllardan yarına doğru
Sessiz bir cumhuriyetin ilk basamağında
Savaşı kendi kanında yaratarak
Çağrıyım, güneş, hava, su
Ve esir pazarına dikilen bayrak.

BİRİSİ

Pörsümüş bir şehrin sokaklarında
Üşüyen yalnızlar gibi gözlerden uzak
Işıkların selinde düşe kalka
Hangi dalı arıyor tutunacak.

Yüzyılın garibi sürgün ve kaçak
Galata köprülerinde, Mirabeau'larda
Ne piposu kalmış, ne kasketi
Savaş yetimleri gibi çırılçıplak.

NEDEN SONRA

Yaşam gölgesidir sabrımdaki gerçeğin
Yorgun damarlarımı sevindiren
Düğümlerin gizini çözmeye geldim
Cinnet orduları geçti bahçemden.

Yaşasam bende kalan doğanın görkemini
Çiçeklerle koklaşsam, kuşlarla söyleşsem
Esinlerin dalgasına bıraksam kendimi
Sarhoşluğun bordasına vurdukça evren.

NASILSA

Nasıl süvariyse hızı kesilmiş
Atını azarlıyor geceleri
Nasıl yolcuysa hanlarda kalmış
Garipliği selamından belli.

Nasıl kitapsa okuyanı var,
Anlayanı yok.
Nasıl düzense
Bulutlarında karabasan,
Ağacında tutsak yeşili.

BOŞLUKTAKİ

İçimdeki adamı ayaklandıran
Bu görüntü, bu arsız örümcek ağı
Ne bana egemen, ne sana sultan.

CANLI TARİH

Efendi çok gördük bu geceleri biz
Sanrımda ayakta kalmanın keyfi
Yargıya çekilmiş mazlumlar gibi
Bir yanım canlı tarihti benim
Bir yanım uzaya bakan ayna.

Kaç kez tırmandım Sisif'in kayalarına
Tutsak mıydım, egemen mi aldırmadan
Yalnızlığa yengin krallar gibi
Yazgı arkadan vuramazdı beni
Direncim kapılmazdı ki şeytanlarıma.

Zeus bile kanatlı sözlerle gelse
Yaralı coşkuma bulamaz söylem.

ÖZGÜRLÜĞÜN KARASULARINDA

Silahlara radarlara inat
Özgürlüğün karasularına girdi teknemiz
Uçuyoruz kendi rüzgârımızla
Artık biziz aynamızdaki
Çocuğuz.. oyunlara hazır
Yirmi yaşındayız ve yirmi bir yaşındayız
Gözlerimiz nişanlıların gözleri
Şairiz... heybemizde imgeler
Yaşlıyız... umudu kesmemişiz gelecekten
Düşünüyoruz yaşama ulaşmak için
Yaşıyoruz ölümcünün gözüne baka baka
Silahlara, radarlara inat
Özgürlüğün karasularına girdi teknemiz
Merhaba insanoğlu, merhaba.

ÖZGÜRLÜK ZEYBEĞİ

Ellerimi arıyor dargınlığın gurbetinde
Canevinde aydınlanmış gözleri
Uzaktaki sokaklardan soruyor beni

Sözcükler tutkunu nerelerdesin?
Sabırlar yorgunu buralardayım.

Esinlerim rüzgârlandı anıların kentinde
Özgürlük zeybeği, ölümsüz, bilge
Grevlerden, yürüyüşlerden soruyor beni

Dizeler sürgünü nerelerdesin?
Umutlar kırgını buralardayım.

SONLARINA

Hergün biraz daha çıldıran bir öfkeden
Kuruyor yaşamın taze kanı
Bozguna uğramış damarlarında tacirlerin.

Eski bir nöbetçi gibi ense kökümde
Yıllar yılı bilincimi bekleyen
Ölüm uykusunda parmakları.

Bu azap gemisi, bu çark
Söküldükçe dişlerinden
Kendine dönüyor silahları.

BELKİ

Bir gün bakılır damlara
Yalnız bir odanın penceresinden
İşte toplum, işte düzen
Bir yumruk vurup anılara
Kurtulmak kendi kendinden.

Herşeyde durup dururken
Herkeste yaşarken evreni
Bir gün bakılır adamlara
Umutsuzluğun gözlerinden

Aranır bunca düşüşten sonra bir gün
İnsana açılan biricik geçit.
Aranır, uyuyan aydınlığımıza
Dostoyevski'den beri vuran.

ÖLÜMSÜZ KALAN

Duyulmamış dizeler yazardım
Büyük şarkıların coşkusuyla rüzgârlanan
İmgeler, benzetiler, çağrışımlar saltanatı
Resimler çizerdim, düşlerde bile görülmemiş,
Duyarlığımdan uygarlıklar kurardım
Eskimeyen, tükenmeyen, gerilerde kalmayan.

Dizeler yazardım, yaşamımla ödenmiş,
Uykusuz gecelerin seslendirdiği
Dizeler, huysuz atlar gibi koşuşurdu
Duvarlarıma düşen gölgeleri.
Karanlığın yırtıldığı yerde çoğalan
Biri olurdum, kendine mahkûm biri.

Büyük şarkıların coşkusuyla rüzgârlanan
Kanatlarında evreni uçuran aklın değirmenleri
Yenilmez güzelliğim, kırılmaz direncim benim
Bilincimde duydukça tadına vardığım
Ey dağarcığında biriktiren eskimeyenleri
Ey ölüm kubbelerinde bile ölümsüz kalan.

TÜRKİYEM
NEREYE GÖTÜRÜYORLAR SENİ

Darda kaldık seferberlikte gibi
Bakakaldık gidenlerin ardından
Ekmeğin şiirini yitirdi ortalık
Türkiyem nereye götürüyorlar seni

Sözüm var çileler tezgâhında güçlenir
En gencimizin dudaklarında seslenen
Yaralı anaların yediveren gülü
Türkiyem nereye götürüyorlar seni

Karanlığın gizinde milyonla yürek
Aç kapıyı zindancıbaşı...
Bana soru gerek, yanıt gerek
Türkiyem nereye götürüyorlar seni

Kaçıncı kadehin teknesi ki bu
Aldı götürdü beni bela limanlarından.

ÖTEKİLER

Ben sormasam ötekiler soracak
Denizin evrenle kucaklaştığı yeri.
Gökyüzünde hangi çiçekler açar,
Zeus kimi alır koynuna geceleri
Ben görmesem ötekiler görecek.

BİZ MİYDİK

Dudakları gitmiş yontular gibi
Eski bir şairin esinlerinden kalan
Bergamalı çağrışımlar gelini.

Onlar mıydı omuzlarında şarap testileri
Biz miydik sarhoşluğun tadına bakan
Sıçrayıp geçenler kum saatlerini.

Onlar mıydı şaşarak yıldızlara
Ellerinde merakın fenerleri
Geceyi gündüzü kendilerine soran.

Biz miydik Homer'den en gencimize değin
Kilidine umut tohumları bırakan
Şakaklarındaki kelepçelerin.

MASALIMSI

Onlar bu denizlerin son melekleriydiler
Kaç yıl mavilere karışmamı beklediler

Geldim.. yelkenimde kadırgaların görkemi
En belalı dalga bile tutamazdı beni.

Ne külhanbey bıçağı, ne jandarma süngüsü
Göğsümde gizlediğim yüzgörümlüğü.

Evrenin boynunda yanıp sönene değin
Hamleti Ofelyasına götüreceğim.

Benim, sabır kapısındaki ilk çilehan
Su içer gibi geçtim şeytan sofralarından.

Duyarlığı kendinde gelişen öykü
Haram sözcük nedir bilmedi çünkü.

Onlar bu denizlerin son melekleriydiler
Kaç yıl mavilere karışmamı beklediler..

EKSİLEN

Canımın düğümlerinde çözülmeyi bekleyen
Tutkuların bizden önce biriktirdiği
Düş yumakları, tersine dönen gökyüzü gibi
Dar zamanda, ışığını esirgiyor benden.

Yok muydu, bu dünyanın yıldızları
Bakıştıkça yörüngesine girdiğim.
Sözcükleri yok muydu kitaplarında
Gecemi gündüzümü anafora çeviren.

Beyazlarım siyahlarla eksiliyor şimdi
Heveslerin tükendiği yere gelmeden.

KALAN BİZİZ

Beraberinde düşlerini getir
Sabaha en yakın saatlerdeki
Unutulmaz resimler gibi belirgin
Renkleri gözlerinde biriktir.

Bir nehir gibi denizini görene değin
Doğaya meydan okumalı bildiğim sesin.

Kalan biziz... içinde sezgileri
Barındıran sığınak.. vazgeçilmez çatı,
Yitik saatlerin getirip bıraktığı
Hoyrat zaman belleğimde çınlıyor sanki.

Kalan biziz... yontularda ürperen yankı
Ölmezliği sözcüklerimde çoğaldı.

SEVİNDİREN

Canımın toprağında tohum gibi,
Kadehime bir kez düşen parıltı.
Kapılar kapandıkça yüzüme,
Gecenin dehlizlerini sevindiren.

BOŞADIĞIM KENT

Eskiyle çağın birlikte bütünlediği
Ne zamanlar yaşandı ve tükenmedi

Çiçeğe vurdu ağacın beynindeki giz
Varoldukça yenisini aradığımız

Birikim, gerçeği duyumsatan çığlık rengi
Esinlerle kanattı boşadığım kenti.

SESİNİN ÜLKESİNDE

Sesinin ülkesinde sevda ağaçları
Bir suya hasret topraklarda yarattığımız
Sesinin ülkesinde gelin olmuş yıldızlar
Gören göz, dokunan el, ürperen dudak..
Sesinin ülkesinde uzaylara yükseliyoruz,
Göğüslerini esirgemiyor yaşamak.

YAKAMOZ

Bu şeytan çiçekleri denizlerimde büyüdü
Ellerimle taktım doğanın saçlarına
Meleklerin koynunda imgelerim göründü.
Ödünç verdim rengimi maviler sultanına.

BEKLEYEN

Kimler vurdu bu zincire saniyeleri
Takılıp kalmış gibi akreple yelkovan
Başka güneşlerin yörüngesinde
Kuşlarımın gençliğini özlüyor zaman.

Erken de, geç de yitirmiş anlamını
Ne yakın var elimde, ne uzak
Nerde uzaylara uçurduğum at
Öncelerden bugünlere armağan.

YILLARDIR

Giden ve kalan sana dikmiş gözlerini
Anılarla dövüşmek neye yarar.
Yıllardır bilirsin o titreşimi
Başucu kitaplarına benzemez onlar.

YARATI

Erkektiler, kadındılar, duyguları da vardı
Çocuktum, büyüyegeldim, damarlarımda
Öpüşmelerinden bu adam kaldı.

Edebiyatın Ölümsüzleri

EDEBİYATIN ÖLÜMSÜZLERİ

4 Ekim 1985'te Milliyet gazetesinde yayınlanan bir röportajdan...

... Yetiştiğim yıllardan bu yana okurluğumu işgal altına alan romanlar vardır. Zaman zaman özlerim. Belleğimde kalan güzelliklerin yeniden tadına varmak isterim. Daha önce ulaşamadığım gizlerine ulaşmak isterim. Kişileri dostlarımdan biri gibidir bu romanların... Ya tüm kişilikleriyle, öyküleri serüvenleriyle etkileyenler. Ya da belli yanlarıyla yaşayanlar. Bir *Julien Sorel*, Bir *Ahab Kaptan*, bir *Vehbi Dede*, bende, kendi gerçeklerini aşan boyutlarda yaşarlar...

... Elden geldiğince öykülemeden kaçınmaya özen gösterdim. İnsansal olanı, dolayısıyla kalıcı olanı yakalamaya çalıştım. Örneğin, *Hamlet*'in çağını aşan özelliklerine, bir eylem adamı olan *Michaud*'nun kişiliğindeki farklılığa, *Ahab Kaptan*'ın tutkular çemberindeki azabına, *Saint-Exupéry*'nin unutulmaz pilotu Fabien'ın doğaya yenildiğini algıladığı andaki şaşkınlığına, *İhtiyar Balıkçı*'nın savaşımındaki görkeme yaklaşarak sürüp gitmekte olanı vermek istedim. Bu şiirler, dünya edebiyatının ölümsüzlerini bir kez de dizelerde yaşama girişimidir...

Hamlet: W. Shakespeare'in aynı adlı oyununun (S. Eyüboğlu çevirisi, 1965) başkişisi.

Ahab Kaptan: H. Melville'in *Moby Dick/Beyaz Balina*'nın (S. Eyüboğlu - Mina Urgan çevirisi, 1972) başkişisi.

Peer Gynt: İbsenin aynı adlı oyunun (Seniha Bedri Göknil çevirisi, 1956) başkişisi.

Romeo ve Juliette: W. Shakespeare'in aynı adlı oyununun kişileri (A. Turan Oflazoğlu çevirisi, 1968)

Carmen: Georges Bizet'nin aynı adlı operasının baş kadın kişisi.

Cio Cio San: Puccini'nin *Madame Butterfly* operasının kişilerinden.

Madame de Renal: Stendhal'ın *Kırmızı ve Siyah* adlı romanının (Cevdet Perin çevirisi, 1945) kişilerinden.

Ophelia: W. Shakespeare'in *Hamlet* (S. Eyüboğlu çevirisi, 1965) oyununun kişilerinden.

Julius Caesar: W. Shakespaere'in aynı adlı oyununun (S. Eyüboğlu çevirisi, 1982) kişilerinden.

Robinson: Daniel Defoe'nun *Robinson Crusoe* (Akşit Göktürk çevirisi, 1968) adlı romanının başkişisi.

Ahmet Cemal: Halit Ziya Uşaklıgil'in *Mai ve Siyah* (1897) adlı romanının kişilerinden.

Vehbi Dede: Halide Edip Adıvar'ın *Sinekli Bakkal* (1936) adlı romanının kişilerinden.

Ahmet Celal: Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun *Yaban* (1932) adlı romanının başkişisi.

Meryemce: Yaşar Kemal'in *Ortadirek* (1960) adlı romanının kişilerinden.

Michaud: İlya Ehrenburg'un *Paris Düşerken* (Atilla Tokatlı çevirisi, 1967) adlı romanından.

Fabien: Saint-Exupéry'nin *Gece Uçuşu* (M. Sezgin - F. Pekin çevirisi, 1962) adlı romanının kişilerinden.

Açlıktaki: Knut Hamsun'un *Açlık* (B. Necatigil çevirisi) romanının başkişisi.

İhtiyar Balıkçı: Ernest Hemingway'in *İhtiyar Adam ve Deniz* adlı uzun öyküsünün başkişisi.

Mayari: M.A. Asturias'ın Yeşil Papa (Cemal Süreyya çevirisi, 1967) adlı romanının başkişilerinden.

Paul: Erich Maria Remarque'ın *Batı Cephesinde Yeni Bir Şey Yok* (Behçet Necatigil çevirisi) adlı romanının kişilerinden.

Robert Jordan: Ernest Hemingway'in *Çanlar Kimin İçin Çalıyor* (Mete Ergin çevirisi, 1967) adlı romanının kişilerinden.

Z: Vassili Vassilikos'un *Ölümsüz Z* (Aydın Emeç çevirisi, 1967) adlı romanının başkişisi.

Madame Ortans: Nikos Kazancakis'in *Aleksi Zorba* (Ahmet Angın çevirisi, 1970) adlı romanının kişilerinden.

Altınay: Cengiz Aytmatov'un *Öğretmen Duyşen* (Ülkü Tamer çevirisi) adlı uzun öyküsünün kişilerinden.

Bazarov: Turgeniyev'in *Babalar ve Çocuklar* (H. Ali Ediz çevirisi, 1937) adlı romanının kişilerinden.

İçindekiler

Önsöz ... 7
Şükran Kurdakul'un Ozan Olarak Görüntüsü / *Kemal Özer* ... 7

Nice Kaygılardan Sonra (1952-1962) ... 13
Yaşamın Bıraktığı ... 15
Karanlıkta ... 16
Aydınlık Düşünceler ... 16
Kapıların İçinde ... 18
Gene Kapıların İçinde ... 19
Avuntunun Ötesi ... 20
Değişmeyen ... 21

En Güzel Gerçek ... 23
Kırık Değirmen ... 25
Nice Kaygılardan Sonra ... 26
En Eski Kaygılar ... 28
Evrensel Sevinç ... 29

Ben Seni Arıyorum ... 31
Uykuya Çağrı ... 33
Dünden Yarına ... 34
Ben Seni Arıyorum ... 35
En Güzel Gerçek ... 36
Olduğu Gibi ... 37
Korkulu Yalnızlık ... 38

Özgürlük Alanlarından 1961-1969 ... 39
Tüfek Çatmış Toprağımda ... 41
İşgal ... 42
"Redd-İ İlhak" ... 43
Hasan Tahsin ... 44
Ağıt Değil ... 46
İkinci Kurtuluş ... 47
Öncü Kardeş ... 50
İkinci Dokuz Eylül'e Doğru ... 52
Ölümsüz Tran'th Li ... 53
Vedat Arkadaşa Saygı Duruşu ... 54
Sağdıcım ... 56
İzmir'in İçinde ... 58
Amerikan Neferi ... 58
Denizli Cezaevinde Yatarken ... 59
Yirmi İki Yıl Sonra ... 60
Bir Öyküydüm Sadece ... 61
Yabancı Kalan ... 62

Acılar Dönemi ... 67
Armağan ... 69
Nöbetçi ... 70
Kan Dönemin Acısı ... 71
Köykent ... 72

Cevizli'de Bir Konduda ... 73
Sorulunca ... 75
Harun Arkadaşın Direncinde ... 77
Ölümü Yensin Diye Beklenen ... 78
My Lay Bayrağı ... 79
Acılı Bahar ... 80
Sesi Kısılan Fener ... 82
Yürürken ... 84
O Gün, O Gece ... 85
Borçlu ... 86
Ege Toprağının İnsanı ... 87
Ben Buradayım ... 88
Balıkesir Toprağında ... 89
Bir Akşam ... 89

Yaşadıkça ... 91
Yaşadıkça ... 93
İlk Gençlik ... 94
Sorunca ... 95
Uzaktan ... 96
Babamı Duydukça ... 97
Oradaki ... 98
Oradaki ... 99
Karşıdan ... 100
Orası ... 101
Oradaki ... 102
Acımızı Dokuyan ... 103

Benden Bize ... 105
Yarış ... 107
Anı Küskünü ... 108
17 Ekim 1973 ... 109
Kırgın ... 110
Ben Varken ... 111
Düşleme ... 112

Ege Dalgaları ... 113
O Anda ... 115
Nehir ... 116
Nasıl Olsa ... 117
Kalan ... 118
Dünya ... 119
Düşleme ... 120
Sonu Olmayan ... 121
Saklanmadan ... 122
N'aparsın ... 123
Ararken ... 124
Elde Kalan ... 125
Yaşam Boyu ... 126
Ege Dalgaları ... 127
Ege Dalgaları ... 128
Çocuklar ... 129

Şiir 130
Şiiristan 131

Bir Yürekten, Bir Yaşamdan 135
Heybe 137
Dalgıç 139
Al Beni Sevecenliğine 140
Bendim 141
Sevgi Ormanı 142
Elindeyken 143
Yok Mu Benim Şiirimi Yazacak 144
Elinde Senin 145
Burda Kalan 146
Kalır 147
Ozan 148
Beklerken 149
Eski İstasyonlar 150
Emeğin Öyküsü 151
Tarihçe 152
Ağaçlar 153
Eller 154
Yaşamı Ateşe Vermeyin 155
Şiirler 156

Benden Sor 159
Gençlik 161
Gördükçe 162
"Sahrayı Kebir..." 163
Benden Sor 164
Aratır 165

Ağıtların Türkülendiği Yer 167
Ağıtların Türkülendiği Yer 169
Eğer 170
Hangi 171
Hangimiz 172
Sevinç'e Ağıt Yerine 173
Kan Kuyusu 174
Bakınca 175
Kimler 176

Dörtlüklerle 177
Ararsan 178
Acılarıma Yön Veren 179
Yangın 180
Buraya Kadar 181
Birileri 182
Zorunlu 183
Dürbün 184
Bunca Yıl 185
Sevgi Rengi 186
Bozukçalar 187
Ararken 188

Uzaktan ... 189
Pencereden ... 190
Karadeniz Sevinçleri ... 191
Zor Geçit ... 192
Yorgun Yürek ... 193
Nicedir ... 194
Işığımın Damarları ... 195

Ökselerin Yöresinde ... 199
Merdiven ... 201
Bize Kadar ... 202
Biriken ... 203
Birlikte ... 204
Bitmeyen ... 205
Korkulu Takvim ... 206
Ökselerin Yöresinde ... 207
Seninle ... 208
Ararsan ... 209
Çocuklar ... 210
Bakışlar ... 211
Selânik Dizeleri ... 212
Kapıların Önünde ... 213
Duvarında ... 214
Yalnızların Dağları ... 215
Öykümüz ... 216
Gizi Çözülen ... 217
Sorularda ... 218
Çağlar Boyu ... 219
Çağdaşımız ... 220
Suna Kan'ı Dinlerken ... 221
Sevinç ... 222

Kendileri ... 225
Kendileri ... 227
Çağrışımlar Arasında ... 228
Yarış ... 229
Ozanca ... 230

İstanbul Duyarlıkları ... 231
Bir Daha ... 233
Yeni Gelen ... 234
Osmanlı ... 235
Mütareke ... 236
Yedikule ... 237
Bir Avuntu Gibi ... 238
Özlemde ... 239
Köprüden ... 240
Tophane ... 241
Alaturka ... 242
Hangisine ... 243
Cicianneler ... 244
Hangi Özlem ... 245

Dörtlüklerle ... 247
Anam ... 249
23 Mart 1927 ... 250
Bana Doğru ... 251
Sonunda ... 252
Bugüne ... 253
Sözcüklerimiz ... 254
Ölümcünün Sesi ... 255
Kenidini Ararken ... 256
Yazıt ... 257
Yoksa Bu... ... 258
Gecede ... 259
Borçlu ... 260

Ölümsüzlerle ... 263
Hamlet ... 265
Ahab Kaptan ... 268
Peer Gynt ... 270
Romeo Ve Juliette ... 271
Carmen ... 272
Cio Cio San ... 273
(Madame Butterfly) ... 273
Madame De Renal ... 274
Ophelia ... 275
Julius Caesar ... 276
Robinson ... 277
Şeyh Galib ... 279

Alacakaranlıktakiler ... 281
Ahmet Cemil ... 283
Vehbi Dede ... 284
Ahmet Celal ... 285
Meryemce ... 286

Yaşamın Yitirdikleri ... 289
Michaud ... 291
Fabien ... 292
Açlıktaki ... 294
İhtiyar Balıkçı ... 296
Mayari ... 298
Paul Ve Öteki Tüfekçiler ... 299
Robert Jordan ... 300
Z Sokağı ... 301
Madame Ortans ... 302
Altınay ... 303
Bazarov ... 304

İhtiyar Yüzyıla (1986-1997) ... 305
İhtiyar Yüzyıla ... 307
Ülkesi Ağıdistan ... 308
Bizde Kalan ... 309
Sen Misin... ... 310

Bir'ler ... 311
Bir'ler ... 312
Bir'ler ... 313
Bir'ler ... 314
Anımsadıkça ... 315
Yoksa Biz ... 316
Çağrı ... 317
Birisi ... 318
Neden Sonra ... 319
Nasılsa ... 320
Boşluktaki ... 321
Canlı Tarih ... 322
Özgürlüğün Karasularında ... 324
Özgürlük Zeybeği ... 325
Sonlarına ... 326
Belki ... 327
Ölümsüz Kalan ... 328
Türkiyem ... 329
Nereye Götürüyorlar Seni ... 329
Ötekiler ... 331
Biz Miydik ... 332
Masalımsı ... 333
Eksilen ... 334
Kalan Biziz ... 335
Sevindiren ... 336
Boşadığım Kent ... 337
Sesinin Ülkesinde ... 338
Yakamoz ... 339
Bekleyen ... 340
Yıllardır ... 341
Yaratı ... 342

Edebiyatın Ölümsüzleri ... 343
Edebiyatın Ölümsüzleri ... 345